

mt/sprout

/SD400

**Voorlopers
in duurzaam
ondernemen**
2025

#stayinthegame

December 2025 | Editie 04 | Jaargang 47 | Nr 696 | € 17,95 | mtsprout.nl/sd400

Stay in the game

De stilte is oorverdovend. Waar bedrijven enkele jaren geleden nog trots hun duurzaamheidsambities ventileerden, heerst nu strategische radiostilte. *Greenhushing* heet het fenomeen: bewust zwijgen over groene doelen uit angst voor juridische procedures, politieke tegenwind of publieke afstraffing. De krantenkoppen versterken het beeld van een bedrijfsleven dat de handdoek in de ring gooit.

Niets is echter minder waar. Achter de schermen werken organisaties gewoon door aan hun duurzaamheidsdoelen. Uit internationaal onderzoek blijkt dat slechts 15 procent van de grote bedrijven hun groene en sociale ambities daadwerkelijk afzwakte. De rest houdt koers of versnelt zelfs. En dat is geen altruïsme. Nederlandse bedrijven verdienden in 2024 liefst 27 miljard euro terug door te investeren in verduurzaming, blijkt uit data van CDP, een van de meest toonaangevende klimaatdatabureaus ter wereld.

Met elke geïnvesteerde euro besparen zij gemiddeld 46 euro.

Toch dreigt het strategische zwijgen de transitie te vertragen. Duurzaamheid vraagt om zichtbaar leiderschap, om bedrijven die anderen inspireren en de lat blijven verhogen. Daarom presenteren wij met trots de derde editie van de *Sustainable Development 400*. Voor deze ranglijst beoordeelden bijna 3.800 zakelijke beslissers hun *peers* op ecologische duurzaamheid, sociale duurzaamheid en goed ondernemingsbestuur.

Op basis van hun input zijn de 400 koplopers geselecteerd die laten zien dat duurzaamheid diep verankerd zit in de bedrijfsvoering.

Want de transitie is al lang en breed ingezet. De vraag is niet óf de economie verduurzaamt, maar wie straks aan tafel zit. Bedrijven die nu volhouden, die realistisch én volhardend blijven investeren, behouden hun plek in de economie van morgen. *Stay in the game*. De spelregels veranderen, maar het spel gaat door.

Donovan van Heuven
Hoofdredacteur MT/Sprout

ENVIEM

brands in motion

MOBILITY | ENERGY | LUBRICANTS

BE THE ENERGY

Als multi-brand retailer in de energie- en oliebranche, **groeien** wij snel in Nederland, Duitsland, België en Frankrijk.

Binnen ENVIEM zorgen de “brands in motion”, door hun continue wrijving, voor de creatie van energie ten behoeve van **deze groei** en een verdere **duurzame ontwikkeling** van ENVIEM.

JOIN US!

Be inspired!

Be a member of the family, check enviem.nl

Inhoud

06 Henk Volberda: 'Stop met vastklampen aan de oude economie'

Bedrijven houden hun duurzaamheidsplannen tegenwoordig liever stil. Gelukkig laten de koplopers in de SD400 zien dat het ook anders kan.

12 Facts & figures

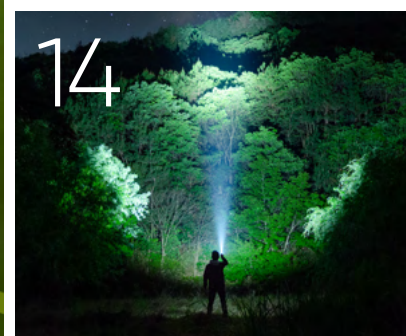
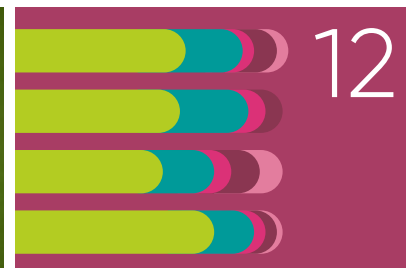
Op basis van de krantenkoppen zou je kunnen concluderen dat de ESG-ambities van bedrijven in het slop zitten. De praktijk ziet er toch wel iets anders uit.

14 Waar blijft de nieuwe Paul Polman?

Paul Polman werd een pionier door duurzaamheid boven aandeelhouderswaarde te stellen. Vijftien jaar later is de nieuwe 'Bono van het bedrijfsleven' nog steeds niet opgestaan.

21 Verantwoording

De Sustainable Development 400 presenteert de koplopers van het Nederlandse bedrijfsleven op het

gebied van duurzaam ondernemen. Zo kwam de lijst tot stand.

22 Top 25 per ESG-dimensie

Welke 25 organisaties scoren het best op ecologische duurzaamheid, sociale duurzaamheid en goed ondernemingsbestuur?

SD400 Hoofdcategorieën

- 26 Bouw & Vastgoed
- 29 Consumentengoederen
- 32 Energie, afval, water
- 40 Financiële dienstverlening
- 43 Horeca, leisure en reisbranche
- 45 ICT
- 49 Industrie
- 56 Logistiek (incl. maritieme- & luchtvaartindustrie)
- 59 Mobiliteit
- 66 Professionele en HR-dienstverlening
- 71 (Semi-)publieke & Nonprofit organisaties
- 75 Overig

Colofon

De *Sustainable Development 400* (SD400) is de onderzoeksspecial van *MT/Sprout* over voorlopers in duurzaam ondernemen Nederland.

Naar een idee van Adjo Poorter.

Investeren in jezelf als leider?

Abonneer je op de gratis nieuwsbrief van MT/Sprout en blijf altijd op de hoogte van de beste inzichten over management en leiderschap uit binnen- en buitenland.

Meld je nu aan via mtsprout.nl/nieuwsbrief

Algemeen directeur Berend Jan Veldkamp

Creatief directeur Ewald Smits

Hoofredacteur Donovan van Heuven

Redactie Wilke Wittebrood,
redactie@mtsprout.nl

Eindredactie Peter Boerman

Art-direction, ontwerp & infographics
Sue Cowell, Atomo Design

Fotografie Maurits Giesen

Sales Diederik Klaus (salesmanager),
Patrick Bröcker, Ruben Leugering, Shiva
Verduyn Lunel, sales@mtsprout.nl

Projectmanager José van den Haak

Lithografie Djeeks

Druk Senefelder Misset

Adverteren Maandelijks bereikt *MT/Sprout* ruim 750.000 zakelijke beslissters. Bij deze doelgroep onder de aandacht komen? Neem dan contact op met een van onze accountmanagers via sales@mtsprout.nl, 020-262 07 00 of kijk voor de mogelijkheden op mtsprout.nl/agency.

Abonnementen, adreswijzigingen en opzeggingen Kijk op mtsprout.nl/service voor meer informatie. Adreswijzigingen en opzeggingen kun je ook mailen aan service@mtsprout.nl, graag voorzien van adresgegevens en klantnummer.

Business Stories

Media-exploitatie
Adformix B.V. (0 888 777 888)

Verkoop
Kees Veldt, Jan-Willem van der Hek

Projectcoördinatie
Monique Kok, Laura Poorter

Tekst business stories Cindy Curré, Fleur Willemsen, Irene Schoemakers, Jan Bletz, Johannes van Bentum, Martijn Kregting, Robert den Bremer, Robert van der Broek, Tim de Vogel

Tekstcorrectie Saskya Nonner

Fotografie Charles Poorter

Vormgeving de Ontwerpfdeling
– Armand Verhoef

'Vasthouden aan de oude economie zet ons alleen maar verder op achterstand'

SD400 2025

6

Van *greenwashing* naar *greenhushing*: bedrijven houden hun duurzaamheidsplannen tegenwoordig liever stil. Dat is zorgelijk, vindt UvA-hoogleraar Henk Volberda. Gelukkig laten de koplopers in de SD400 zien dat het ook anders kan. Zij blijven investeren in én – heel belangrijk – durven te praten over hun uitdagingen en successen.

Tekst **Wilke Wittebrood**
Fotografie **Maurits Giesen**

INTERVIEW

Het kan verkeren. ‘Tot voor kort hadden we het over *greenwashing* als groot probleem, bedrijven die zich groener proberen voor te doen dan ze zijn’, zegt Henk Volberda, hoogleraar Strategisch Management & Innovatie aan de Universiteit van Amsterdam. KLM ging hier recent nog de mist mee in. De luchtvaartmaatschappij werd dit voorjaar door de rechter op de vingers getikt, onder meer vanwege het opblazen van de positieve effecten van maatregelen als herbebossing en de alternatieve vliegtuigbrandstof SAF.

Vooropgesteld, zegt Volberda: bedrijven moeten niet pronken met claims die ze niet kunnen waarmaken. ‘Maar ze waren trots op hun duurzaamheidsinspanningen en wilden daar graag over communiceren. Nu zien we precies het omgekeerde gebeuren. *Greenhushing* is in opkomst: het bewust niet communiceren over het beleid en het behalen van bepaalde doelstellingen. Dat is geen goede ontwikkeling.’

Geen lawaai rondom duurzaamheid

Greenhushing lijkt de nieuwe norm te worden in het bedrijfsleven, concludeerden wetenschappers van de universiteit van Harvard deze zomer. Bedrijven houden hun groene en sociale ambities tegenwoordig liever stil, uit angst voor politieke en juridische gevolgen. Achter de schermen wordt gewoon doorgewerkt: uit een studie naar de ESG-strategie (*environmental, social, governance*) van 75 multinationals, waaronder de 25 grootste beursgenoteerde bedrijven in Amerika en Europa, blijkt dat ruim de helft (53%) vasthoudt aan de ingezette koers.

Maar van die organisaties stelt 40 procent zich tegenwoordig ‘neutraal’ op, aldus de onderzoekers. Ze zijn voorzichtiger in hun taalgebruik, tonen minder betrokkenheid naar de buitenwereld toe en maken geen lawaai rondom duurzaamheid. De plannen zijn in de jaarverslagen nog wel te vinden, maar slechts 13 procent heeft de groene koers publiekelijk herbevestigd. Goed nieuws is er ook: in tegenstelling tot wat de krantenkoppen soms suggereren, zwakte slechts 15 procent van de onderzochte organisaties de ESG-ambities daadwerkelijk af. De groep die juist extra gas geeft, is ruim twee keer zo groot (32%).

Voorlopers in Nederland

Het zijn precies die bedrijven die centraal staan in de *Sustainable Development 400* (SD400) van 2025. Het is de derde keer dat Volberda en projectleider Niels van der Weerd van het Amsterdam Centre for Business Innovation (ACBI), onderdeel van de UvA, voor *MT/Sprout* in kaart brengen wie de voorlopers in het Nederlandse bedrijfsleven zijn op het gebied van duurzaam ondernemen. De SD400 is geen ranking op basis van keiharde data, maar een reputatie-onderzoek, waarbij zakelijke beslissers peers uit hun sector op de drie ESG-dimensies beoordelen. Voor het onderzoek werd een lijst van de grootste bedrijven en instellingen van Nederland gebruikt, aangevuld met gespecialiseerde dienstverleners, impact-ondernemingen en leveranciers.

Daarmee komen we tot een lijst van bijna 1.700 bedrijven, die werden getoetst op ecologische duurzaamheid, sociale duurzaamheid en goed ondernemingsbestuur. Eerste punt betreft het milieu- en klimaatvriendelijker maken van de bedrijfsprocessen en de producten en/of diensten; tweede punt toetst hoe inclusief het personeelsbeleid is, met naast goede en gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden ook aandacht voor mensen dieper in de keten, en hoe groot de maatschappelijke impact; en het derde punt draait om de *purpose*, een maatschappelijke missie die gekoppeld is aan de kernactiviteiten, en de mate van ethisch bestuur. Respondenten moeten aangeven of deze organisaties op

IN HET KORT

- De *Sustainable Development 400* presenteert de koplopers van het Nederlandse bedrijfsleven op het gebied van duurzaam ondernemen.
- UvA-hoogleraar Henk Volberda en projectleider Niels van der Weerd leiden het onderzoek vanuit het Amsterdam Centre for Business Innovation.
- Bedrijven zijn op ESG-gebied minder uitgesproken, maar blijven koersvast, al schuiven ze doelen wel voor zich uit.

‘Bedrijven stellen hun klimaatambities steeds verder uit’

deze vlakken 1) behoorlijk achterlopen; 2) het op sommige fronten redelijk goed doen of 3) koploper zijn.

Daarnaast zijn de organisaties beoordeeld op hun directe en indirecte impact – de bedrijfsactiviteiten en schaal waarop ze opereren, en de mate waarin ze de duurzame versnelling bij andere organisaties faciliteren. In totaal gaven 3.789 geverifieerde respondenten 12.106 beoordelingen. Van de bijna 1.700 bedrijven ontvingen er 852 voldoende beoordelingen om langs de ESG-meetlat te worden gelegd. De 400 bedrijven en instellingen met de hoogste score vormen de SD400 van 2025.

Politiek en juridisch risico

Naast de ranglijsten per sector, 50 in totaal, is er een totaalijst. Net als vorig jaar staat Triodos Bank daar op de eerste plaats. Gevolgd door Greenpeace (#2) en biologische

gewasbeschermingsproducent Koppert (#3), die stuivertje wisselden om de tweede en derde plek. Dopper zakt een plaats, van plek 4 naar 5. De rest van de top 10 is nieuw, wat komt omdat ze dit jaar voor het eerst voldoende stemmen ontvingen om te worden meegenomen. Naast *usual suspects* als Kipster (#4) en Ekoplaza (#7) valt één nieuwkomer in het bijzonder op: Coca-Cola Nederland (#8).

Dat is opvallend, vindt Volberda. 'De bedrijven die steeds zwijgzamer zijn over hun duurzaamheidsagenda, zijn over het algemeen organisaties die het hoofdkantoor in of handelsrelaties met de Verenigde Staten hebben. En Coca-Cola is natuurlijk een oer-Amerikaans bedrijf. Toch staat het in de top 10. Als je de site bezoekt, zie je direct dat ESG hoog in het vaandel staat. Het bedrijf geeft de hoeveelheid water die ze voor de dranken gebruiken terug aan de natuur, wil tegen 2035 voor 65 procent gerecycled plastic >

voor de petflessen gebruiken en stopt steeds minder suiker in de dranken. En ze zijn heel uitgesproken op het gebied van diversiteit en inclusie.'

Terwijl de Amerikaanse president Donald Trump niet veel opheeft met bedrijven die publiekelijk de bres opgaan voor duurzaamheid en diversiteit. Dat is zelfs een politiek en juridisch risico geworden. *Affirmative action* of positieve discriminatie, bedoeld om minderheidsgroepen te bevoordelen, is inmiddels in meerdere staten verboden in het sollicitatieproces. Deelname aan klimaatallianties wordt actief ontmoedigd, want mogelijk in strijd met de Amerikaanse anti-trustregels.

Concurrentiepositie van Europa

Dat Coca-Cola Nederland zich daarvan weinig lijkt aan te trekken, komt volgens Volberda omdat er in Europa heel anders naar ESG wordt gekeken. 'Een belangrijk verschil met de VS is dat we hier wetgeving hebben die bedrijven verplicht om zich aan duurzaamheid te committeren', zegt hij. 'We hebben de Green Deal, die voorschrijft dat

'Trump kan 'drill, baby, drill' roepen tot hij een ons weegt, maar de transitie is al ingezet'

Europa in 2050 het eerste klimaatneutrale continent moet zijn, en voor het bedrijfsleven is met ingang van dit jaar de Corporate Sustainability Reporting Directive in werking (waarmee een groeiend aantal bedrijven wettelijk moet rapporteren over hun impact op mens en milieu en daarmee samenhangende risico's, *red.*). Al heeft het Draghi-rapport over het concurrentievermogen van Europa daar wel invloed op gehad. Dat vind ik een punt van zorg, want daardoor ontstaat steeds meer druk om de Green Deal af te zwakken.'

Dat proces is met het Omnibus-voorstel al in gang gezet. Gevolg is bijvoorbeeld dat bedrijven die vanaf 2025 en 2026 CSRD-plichtig zouden worden, mogelijk twee jaar uitstel krijgen. Ook de CSDDD, beter bekend als de 'antiwegkijkwet', wordt flink afgezwakt, waardoor veel minder bedrijven worden verplicht de misstanden in hun productieketen aan te pakken. De drempel stijgt van 1000+ werknemers en 450 miljoen euro omzet naar 5000+ werknemers, en 1,5 miljard euro omzet. Die versoepelingen verklaren wellicht dat adviesbureaus in *sustainability*, in 2024 nog de best beoordeelde sector in de SD400, enorm zijn teruggevallen in waardering. Een uitzondering is CSR-softwareleverancier Salacia uit Rotterdam, die het zelfs tot de top 10 heeft geschopt (#10). Volberda, lachend: 'Die doen blijkbaar iets heel erg goed.'

Europa moet ambitieus blijven, vindt hij, zonder dat het ten koste gaat van het concurrentievermogen. Dat er kritisch naar de CSRD wordt gekeken, snapt hij wel. 'Het moet geen rituele regendans worden. Ik heb liever

dat een bedrijf daadwerkelijk investeert in het verduurzamen van bedrijfsprocessen, dan in een rapport van 200 pagina's dat laat zien wat ze al doen en wat ze nog moeten aanpakken.' Want dat is zonder rapportageplicht al moeilijk genoeg. Volberda: 'Bedrijven stellen hun klimaatambities steeds verder uit. Volgens de Nederlandse Innovatiemonitor 2025 streeft nog slechts 35 procent van de bedrijven naar een verwaarloosbaar ecologische voetafdruk in 2030. Al is die daling wel aanzienlijk minder sterk dan in 2024, toen het aandeel van 55 naar 38 procent daalde.' Hij ziet een duidelijke breuk met de twee jaar daarvoor. 'Vooral bedrijven met de grootste ecologische voetafdruk zijn nu minder ambitieus geworden.'

'Terugkrabbelgedrag'

Het probleem is dat de transitie naar de nieuwe economie niet altijd direct geld oplevert, en de oude economie nog wel. Illustratief is dat een van de meest in het oog springende onderdelen uit de Green Deal – de afspraak dat na 2035 geen nieuwe benzine- of dieselauto's meer worden verkocht – mogelijk gaat sneuvelen. Een deel van het EU-parlement doet er alles aan om onder die afspraak uit te komen, en Europese autofabrikanten steunen die lobby. Volberda vindt het onverstandig. 'Van de beoordeelde autofabrikanten scoort EV-bouwer Polestar (#12) niet voor niets het hoogst. De omslag naar elektrisch rijden gaat er hoe dan ook komen. Vasthouden aan de oude economie zet ons alleen maar verder op achterstand.'

Dat 'terugkrabbelgedrag' ziet hij bij meer branches die de omslag moeten maken vanuit een vervuilend model, zoals de olie- en gassector of de zware industrie. 'Ergens is dat ook begrijpelijk. Van Tata Steel weten we bijvoorbeeld nog steeds niet of het businessmodel van groene staalproductie op waterstof wel uitkomt.'

Bedrijven mogen klimaatdoelen uitstellen en terughoudender worden in hun uitingen, maar desondanks heeft Volberda absoluut niet het idee dat ze ESG niet meer belangrijk vinden. 'Omdat verduurzaming ook veel oplevert', zegt hij. 'Heineken (#125) is bijvoorbeeld heel ver met het verminderen van het water- en energieverbruik. Dat is niet alleen beter voor de aarde, het is ook efficiënter en levert enorme kostenbesparingen op.'

Voordelen van ESG

De S van ESG – sociale duurzaamheid – lijkt daarentegen momenteel minder hoog op de agenda te staan. Illustratief is dat Nederland het afgelopen jaar 15 plaatsen is gezakt op de Global Gender Gap-Index, de graadmeter van het World Economic Forum die de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen meet. 'Dat is echt gigantisch', zegt Volberda. 'Voornaamste oorzaak is dat vrouwen het afgelopen jaar aan politieke invloed hebben ingeleverd, maar een ander probleem is dat goed gekwalificeerde en uitstekend opgeleide vrouwen onvoldoende doorstromen naar managementposities.'

Van de bestuurders van beursgenoteerde bedrijven is in Nederland slechts 17 procent vrouw, blijkt uit de Female Board Index 2025, en dan hebben we het nog niet eens gehad over diversiteit in achtergrond, religie, leeftijd, opleidingsniveau, seksuele oriëntatie en breinen (neurodiversiteit). Volberda: 'Terwijl er inmiddels genoeg onderzoeken zijn die aantonen dat diverse organisaties succesvollere organisaties zijn. De werksfeer is beter en de werkbeleving positiever. Mensen zijn productiever en innovatiever, en dat zien bedrijven ook terug in de resultaten.'

ESG biedt bedrijven simpelweg heel veel voordelen, concludeert de hoogleraar. Daarom gelooft hij ook niet dat het uitstel zal leiden tot afstel. 'De transitie naar de nieuwe economie is al ingezet. Trump kan 'drill, baby, drill' roepen tot hij een ons weegt, maar zelfs in Amerika is de opmars van zonne- en windenergie niet te stuiten.' ■

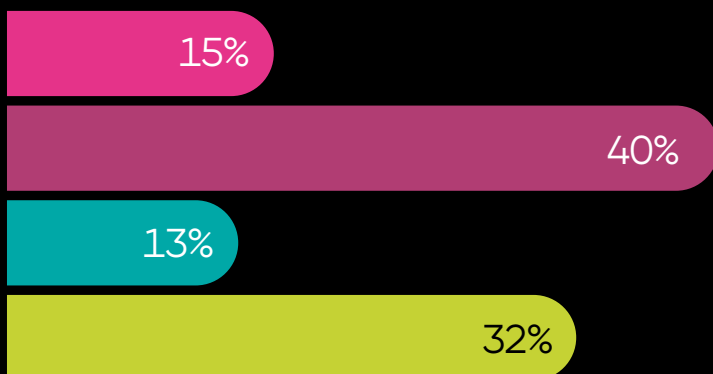
'Vooral bedrijven met de grootste ecologische voetafdruk zijn minder ambitieus geworden'

#stay in the game

Op basis van de krantenkoppen van de laatste tijd zou je tot de conclusie kunnen komen dat de ESG-ambities van het bedrijfsleven volledig in het slop zitten. Maar de praktijk ziet er toch wel iets anders uit.

#politiekedruk

Met name vanuit Amerika groeit de politieke druk op bedrijven rondom duurzaamheid. Daar gaan organisaties verschillend mee om, blijkt uit een meting onder 75 grote multinationals.

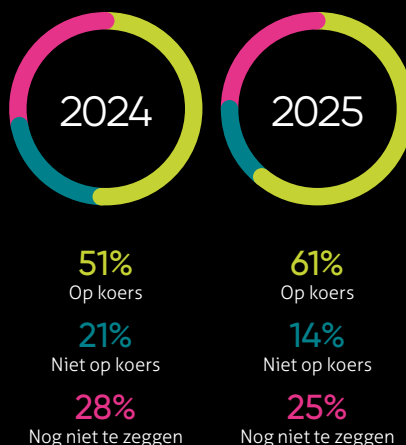

- **Terugtrekken** = verminderde duurzaamheidsinspanningen; publiekelijk intrekken en intern ontmantelen
- **Afwachten** = geen verandering, maar ook geen actieve publieke herbevestiging; neutrale positionering
- **Herbevestigen** = publieke bevestiging van toezeggingen; strategie blijft stabiel
- **Versnellen** = actieve, publieke uitbreiding van strategie

Bron: Harvard University

#opkoers

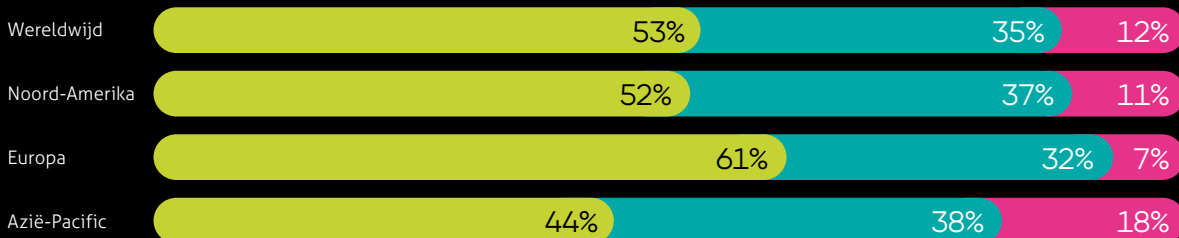
Ruim 6 op de 10 ceo's met *net-zero targets* voor 2030 geven aan dat ze op koers liggen om deze te halen, tegen ongeveer de helft een jaar eerder.

Bron: KPMG CEO Outlook 2025

#verantwoordelijk

Hoe beïnvloedt duurzaamheid en/of ESG je corporate langetermijnstrategie?

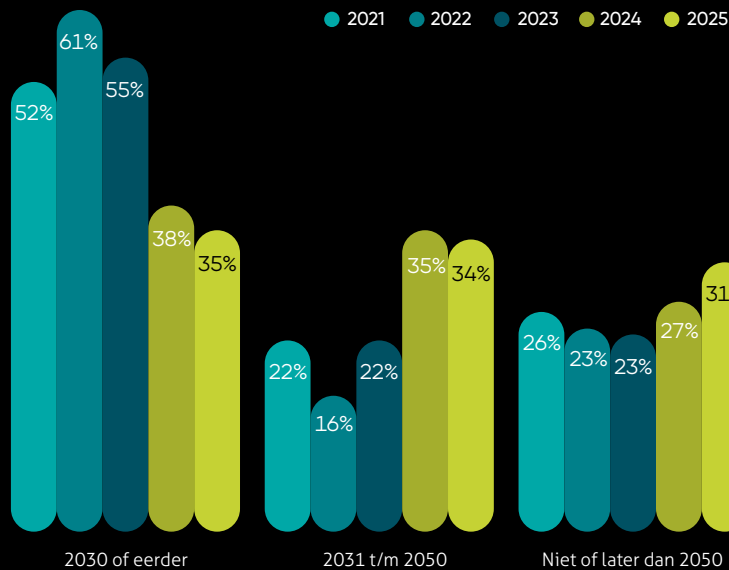
- Voornamelijk waardecreatie
- Zowel waardecreatie als risicobeheer
- Voornamelijk risicobeheer

Bron: Morgan Stanley Institute for Sustainable Investing

#klimaatneutraal

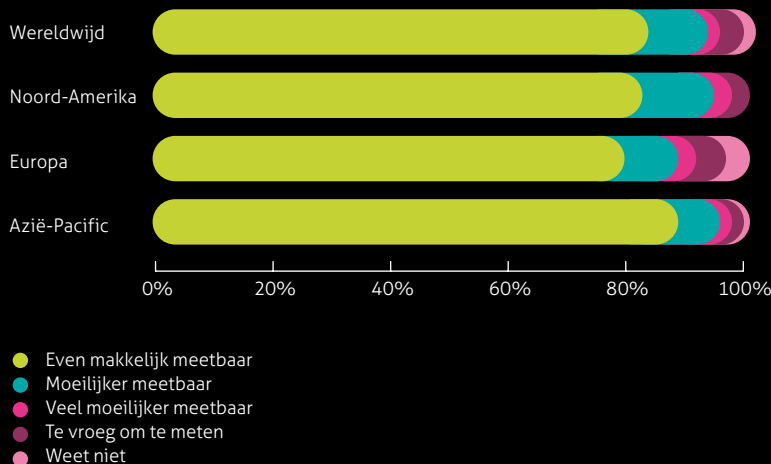
Een derde van het Nederlandse bedrijfsleven wil voor 2030 een verwaarloosbaar kleine ecologische voetafdruk, een derde voor 2050, en een derde heeft deze ambitie niet of pas na 2050.

Bron: De Nederlandse Innovatie Monitor 2021-2025, bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2025)

#returnoninvestment

Meer dan 4 op de 5 organisaties wereldwijd kunnen de *return on investment* (ROI) op hun duurzaamheidsuitgaven meten met dezelfde nauwkeurigheid als 'gewone' investeringen.

Bron: Morgan Stanley Institute for Sustainable Investing

#positiever

Ceo's van bedrijven die duurzaamheid in de kern van hun business opnemen zijn positiever over de vooruitzichten voor winstgevende groei in het komende jaar dan bedrijven die dat niet doen.

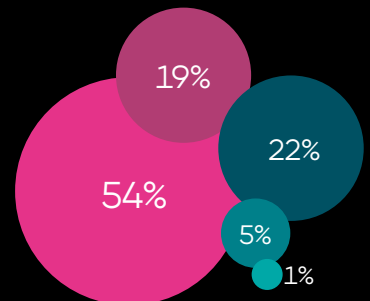
Bedrijven die duurzaamheid integreren **94%**

De rest **71%**

Bron: EY Long-Term Value and Corporate Governance Survey, februari 2025

#gescheiden

Wel zijn de duurzaamheidsstrategie en de bedrijfsstrategie bij Europese bedrijven nog grotendeels gescheiden. Slechts 5 procent ziet ze als één geïntegreerde strategie.

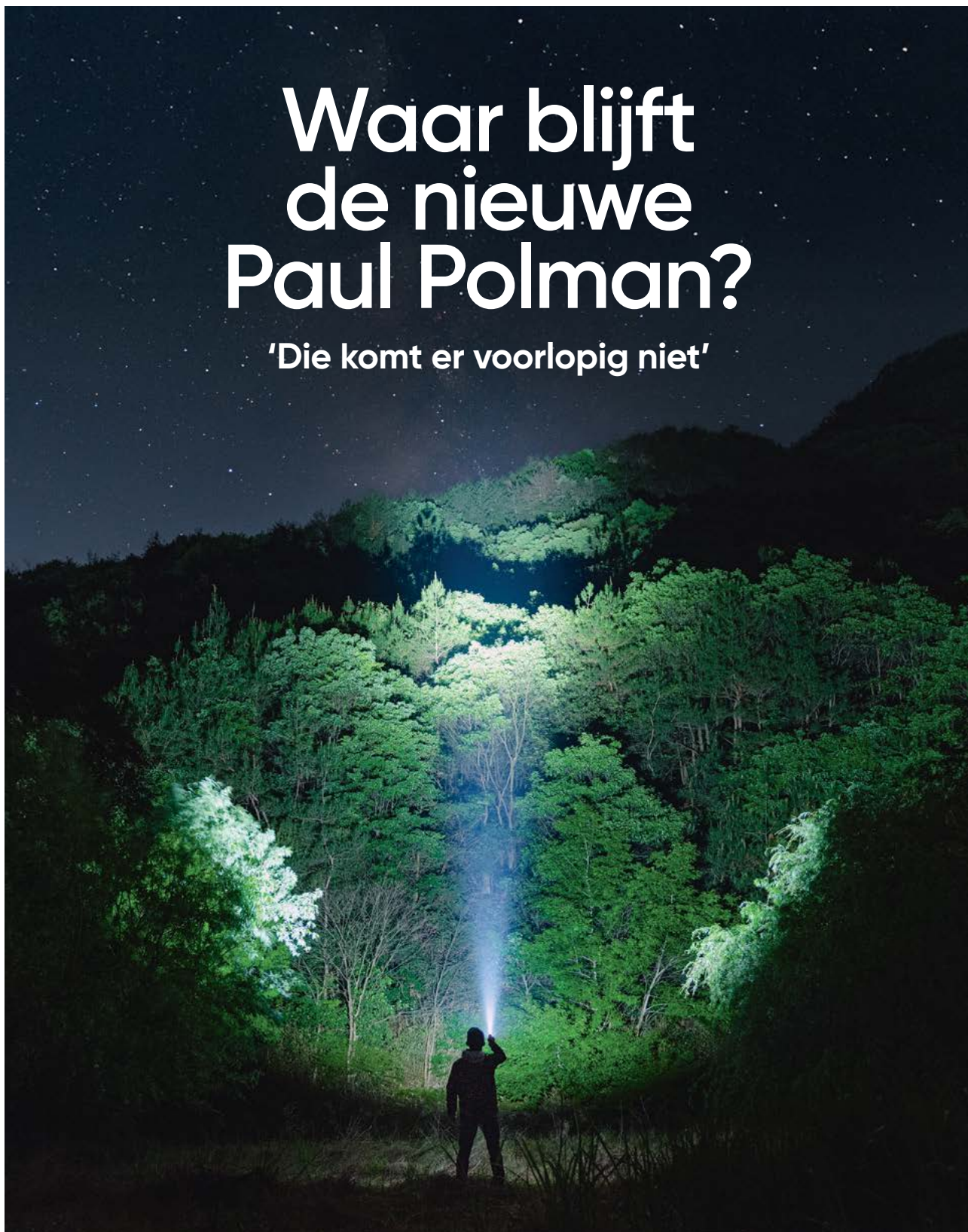

- Volledig op zichzelf staand en apart van bedrijfsstrategie
- Tot op zekere hoogte geïntegreerd in bedrijfsstrategie
- In grote mate geïntegreerd in bedrijfsstrategie
- Geen onderscheid, we zien ze als één strategie
- 'Hebben geen duurzaamheidsstrategie'

Bron: EY Long-Term Value and Corporate Governance Survey, februari 2025

Waar blijft de nieuwe Paul Polman?

'Die komt er voorlopig niet'

Als ceo van Unilever werd Paul Polman 15 jaar geleden een pionier door duurzaamheid boven aandeelhouderswaarde te stellen. Het leek het begin van een nieuw tijdperk, maar de nieuwe 'Bono van het bedrijfsleven' is nog steeds niet opgestaan. Is de tijd van de idealistische ceo voorbij?

Tekst Wilke Wittebrood

De 'Bono van het bedrijfsleven'. Die bijnaam kreeg Paul Polman toen hij de baas van voedings- en verzorgings-concern Unilever was. Nog altijd geldt de geboren Twentenaar als hét gezicht van maatschappelijk verantwoord leiderschap. Een leider die bedrijven als een *force for good* zag en zijn positie wilde gebruiken om de grote problemen van deze tijd aan te pakken: de opwarming van de aarde en de wereldwijde ongelijkheid.

Een leider die tientallen jaren vooruit durfde te kijken, bovendien. Bij zijn aantreden in 2009 schreef Polman direct geschiedenis door de kwartaal-rapportages af te schaffen. Dat grote en mondiaal opererende bedrijven als Unilever hun aandeelhouders elke drie maanden een update dienen te geven, daaraan had de nieuwe ceo een broertje dood. Dat constante gehijg om te scoren leidde maar af van waar het werkelijk om ging: de lange termijn.

Duurzame waardecreatie boven aandeelhouderswaarde. Niemand kan succesvol zijn in een wereld die faalt, vond Polman. En een bedrijf leiden puur om financiële doelen te halen, was in zijn ogen ronduit onzinnig. Hij maakte er zelfs grappen over. 'Ik dacht: als ik dit wil doen, moet ik het nu doen. Ze zullen me niet op mijn eerste dag ontslaan.'

'Drie musketiers van de duurzaamheid'

Tien jaar was Polman ceo van Unilever, van 1 januari 2009 tot en met 1 januari 2019. Hij wordt vaak in één adem genoemd met voormalig TNT-voorman Peter Bakker (nu president van het World Business Council for Sustainable Development) en oud-DSM ceo Feike Sijbesma (nu co-chair van CEO Climate Leaders van het World Economic Forum). Het trio stond in Davos te boek als de 'drie musketiers van de duurzaamheid'. De verwachting was dat hun voorbeeld navolging zou krijgen. Maar inmiddels zijn we bijna zeven jaar verder en is de nieuwe fakkeldrager – de volgende corporate posterboy van de nieuwe economie, zo je wilt – nog niet opgestaan.

Jeroen Veldman, hoogleraar corporate governance aan de Nyenrode Business Universiteit, ziet dat voorlopig ook niet gebeuren. Een nieuwe Polman? Een ceo die stelselmatig salarisverhogingen weigert, omdat hij zijn baan ook wel

IN HET KORT

- Paul Polman werd als topman van Unilever een pionier door duurzaamheid boven winstmaximalisatie te stellen, maar een opvolger is nog niet opgestaan.
- Het klimaat voor idealistische leiders is nu veel minder gunstig.
- Volgens experts moet duurzaamheid daarom niet meer als moreel ideaal, maar als strategisch en economisch voordeel worden ingebed in de kern van de bedrijfsvoering.

‘voor niks’ zou willen doen, en zijn bedrijf de ‘grootste ngo ter wereld’ noemt? Destijds vielen die statements al niet bepaald in goede aarde, vooral intern. Veldman: ‘En in het huidige klimaat is het zeer onwaarschijnlijk dat een ceo zulke uitspraken zal willen doen.’

Waar Polman niet bang was om heilige huisjes om te schoppen, houden de leiders van nu zich juist angstvallig stil. Dat blijkt uit een onderzoek van Harvard University onder 75 multinationals, waaronder de 25 grootste beursgenoteerde bedrijven in Amerika en Europa. Hoewel de nieuwsberichten over bedrijven die klimaatambities terugschroeven of uit groene coalities stappen wellicht anders doen vermoeden, zwijgen ze niet omdat ze niets meer te vertellen hebben. Integendeel, de meeste organisaties werken gewoon door aan hun duurzaamheidsdoelen (53%), of doen er zelfs een schepje bovenop (32%). Alleen kiest 40 procent ervoor om het daar niet meer over te hebben. Dat heeft een reden: voor idealistische ceo's en bedrijven is het klimaat namelijk bijzonder guur. Met name in de Verenigde Staten, waar je publiekelijk committeren aan duurzaamheid en diversiteit een politiek en juridisch risico is geworden, sinds Donald Trump weer in het Witte Huis zit.

‘Een bedrijf leiden puur voor financiële doelen, dat was in Polmans ogen: ronduit onzinnig’

Mandaat van investeerders verloren

Maar de tegenwind komt niet alleen uit Washington. Volgens Veldman waren de breuklijnen al ver voor Trumps herverkiezing te zien. Bij Polman luidde het vijandige overnamebod van Kraft Heinz, in 2017, het begin van het einde van zijn leiderschap bij Unilever in. Het is een symptoom van een dieperliggend probleem, signaleert de hoogleraar. ‘Idealistische leiders zijn het mandaat van institutionele investeerders verloren. In de VS was Larry Fink, de baas van BlackRock, bijvoorbeeld jarenlang een groot voorvechter van ESG. Tot hij drie jaar geleden onder druk van critici extreem moest inbinden. Op grond van een debat in de VS over zogeheten *fiduciary duties* (de wettelijke verplichting om in het belang van een andere partij te handelen, *red.*), waarin werd gesteld dat BlackRock zich puur moest richten op kortetermijn-aandeelhoudersbelangen.’

In plaats van het goede moest het geld weer op de eerste plaats komen te staan. Waarop de vermogensbeheerder met 180 graden draaide en andere financiële instellingen volgden. Daarmee begon het fundament waarop bestuurders hun duurzame ambities konden uitrollen, te verkrummen. Veldman: ‘De kanteling van het politieke en ideologische debat in de VS kwam daar nog eens overheen.’

Polman opereerde onder een heel ander gesternte dan bestuurders nu, blikt journalist Jeroen Smit terug. In zijn boek [Het Grote Gevecht](#) reconstrueert hij hoe de topman van Unilever een *force for good* probeerde te maken. ‘Polman trad aan kort na het faillissement van de Lehman Brothers, die de wereld in een financiële crisis stortte’, vertelt hij. ‘Het vertrouwen in beurzen, banken en het bedrijfsleven bereikte een dieptepunt. Naast een diep gevoel van zorg was er kritiek op het kapitalistische systeem en de obsessieve focus op beurskoersen. En toen stond Paul Polman op en zei: ik doe hier niet meer aan mee. Waarop iedereen opgelucht ademhaalde. Eindelijk iemand die los durfde te komen van het gekakker.’

Ethisch én strategisch gemotiveerd

Met zijn missie om met Unilever iets van betekenis te doen voor mens en planeet, was Polman precies de leider die de wereld op dat moment nodig had. Hij benutte die ruimte maximaal, zeggen deskundigen. ‘Door de val van Lehman werd in één klap duidelijk welke enorme maatschappelijke kosten en risico's aan de inzet op korte termijn aandeelhouderskapitalisme waren verbonden’, vertelt Veldman. ‘Gevolg was dat er een enorme druk op

bedrijven kwam om het beter te doen. Met andere woorden: Polman had de tijd zwaar mee. De eerste jaren had hij alle ruimte om zijn visie voor Unilever uit te rollen, het Unilever Sustainable Living Plan (USLP).'

Het leiderschap van Polman bij Unilever wordt vaak ethisch geïnterpreteerd, maar was in essentie strategisch gemotiveerd, voegt Rob van Tulder toe, hoogleraar International Business aan de Rotterdam School of Management (Erasmus Universiteit) en auteur van *Principles of Sustainable Business*. Zo was een van de doelen van het USLP om de leefomstandigheden van meer dan een miljard mensen te verbeteren. Onderdeel was dat honderden miljoenen kinderen, op initiatief van het concern, leerden om drie keer per dag hun handen te wassen. Win-win, want daardoor verkocht Unilever meer zeep.

Zo zijn er tal van voorbeelden, vertelt Van Tulder, die samen met Change Inc. ook de *Better Business Scan* ontwikkelde. 'Met de inzet op armoedebestrijding kon

Unilever nieuwe markten ontsluiten. Alan Jope, Polmans opvolger, heeft dat verder uitgewerkt door van *living wage* een speerpunt te maken. Met het doel om alle werknemers in de keten tegen 2030 een leefbaar loon te betalen. Dat is niet alleen moreel, maar ook strategisch het juiste om te doen. Het is een aloude wet in het bedrijfsleven: betaal je mensen een fatsoenlijk loon, zodat ze de producten die ze voor je maken ook zelf kunnen kopen.'

Geen leiders op zeepkisten meer

Het ingenieuze aan het *Living Wage*-plan, zegt Van Tulder, is dat er door een 'brede coalitie' van overheden, non-profitorganisaties en bedrijven aan wordt gewerkt, waaronder het Global Compact-platform van de Verenigde Naties, Oxfam Novib en Ikea. Een aanpak die Jope afkeek van zijn voorganger. 'Polman wilde een *level playing field* creëren', knikt Jeroen Smit. 'Hij begreep dat het hele speelveld moest veranderen. Bedrijven vinden het pas veilig om te investeren in

>

'Paul Polman
opereerde onder een
heel ander gesternte
dan bestuurders nu'

duurzaamheid als iedereen het doet.' Al is Polman daar volgens de journalist slechts ten dele in geslaagd. 'Uiteindelijk deed hij toch te veel alleen, dat was zijn valkuil. Op het laatst schoot hij door in zijn rol als pionier en raakte hij de weg een beetje kwijt.'

Deze tijd vraagt volgens experts om een ander soort leiderschap dan het idealisme van 'environmental Jesus' Polman. Een cruciaal verschil is dat het geen zin heeft om het ESG-beleid nog langer op te hangen aan individuele bestuurders, stellen zij. Het tijdperk-Polman nadert zijn einde, zei WBCSD-president Peter Bakker – zelf ook een exponent van dat tijdperk – daarover tegen *MT/Sprout*. En ja, dat is een goede zaak. 'We hebben niet nog meer leiders op zeepkisten nodig die ons vergezichten voor 2050 voorschotelen. We zijn nu op het punt dat duurzaamheid in de primaire business moet worden geïntegreerd.'

Wat dat concreet betekent? 'Een *reality check*', zegt Van Tulder. 'In plaats van voor de troepen uit te lopen, moeten leiders veel pragmatischer worden en expliciet vanuit strategisch oogpunt redeneren. Ze moeten hun horizon bovendien korter maken en zich op de middel-lange termijn richten, de periode tot 2030 – maar dan wel met oog voor de langetermijneffecten. Tata Steel had bijvoorbeeld eerst plannen voor CO₂-opslag in de grond, om aan de groeiende maatschappelijke druk tegemoet te komen. Niet zo verstandig: op de korte termijn levert het misschien emissiereductie op, maar het kost ook bakken met geld. Geld dat ook in schonere installaties en groene staalproductie geïnvesteerd had kunnen worden. Als je nu slimme en strategische keuzes maakt, levert dat op wat langere termijn grote concurrentievoordelen op.'

Keiharde economische kwestie

Verduurzaming levert bedrijven namelijk al miljarden op en kan in de toekomst nog veel meer opleveren. Dat becijferde het toonaangevende klimaatdatabureau Carbon Disclosure Project (CDP) op basis van de duurzaamheidsrapportages van bijna 400 grote, veelal beursgenoteerde Nederlandse bedrijven, waaronder bierbrouwer Heineken, zorgtechbedrijf Philips en bouwonderneming BAM. Voor iedere euro die zij in duurzaamheid en weerbaarheid tegen milieurisico's steken, kunnen ze gemiddeld 46 euro terugverdienen, zegt CDP-ceo Sherry Madera tegen het *FD*. 'Dat is geen hypothetische schatting, maar gebaseerd op wat ze zelf in hun rapportages opgeven.'

Dát is de taal die leiders – in het bijzonder bestuurders van beursgenoteerde bedrijven – moeten gaan spreken, zeggen experts. Ze moeten verduurzaming niet presenteren als een morele, maar een keiharde economische kwestie. 'Dan gaat de kapitaalmarkt vanzelf meedenken', stelt Peter Bakker (WBCSD). 'Want dat is de taal die beleggers spreken.'

'In die zin is Feike Sijbesma misschien een beter voorbeeld voor de ceo's van nu dan Paul Polman', voegt hoogleraar Jeroen Veldman van Nyenrode toe. 'Die bleef met zijn duurzaamheidsverhaal dichter bij het businessmodel.' Al hoopt hij dat bestuurders zich wel laten inspireren door Polmans moed. 'Het is nu meer dan ooit noodzaak om de rug recht te houden.'

De deskundigen hopen ook dat de leiders die er nu voor kiezen hun sociale en groene plannen in stilte uit te rollen, hun mond op een gegeven moment wel weer opendoen – en hulde voor degenen die wel op de barricaden blijven staan. Want de 'strategische stilte' – *greenhushing*, wordt het genoemd – heeft een prijs. Op korte termijn levert het misschien voordeel op, maar op de lange termijn bedreigt het gebrek aan zichtbaar leiderschap de overgang naar de nieuwe economie. Jeroen Smit vindt het tragisch. 'De transitie is al ingezet. Wat we nu nodig hebben, is een versnelling. Zolang Trump-achtige types met hun klimaatscepsis een hoop ellende over ons blijven uitstorten, komt die er niet. Maar het momentum dient zich wel weer aan. En dan weet ik zeker dat er nieuwe Polmannen zullen ontstaan.' ■

**'De transitie is ingezet.
We hebben nu alleen
een versnelling nodig.
Dat momentum komt
wel weer'**

RESULTATEN

SD400

Alle categorieën van het onderzoek

- ▷ Onderzoeksverantwoording
- ▷ Top 25 impactmakers
- ▷ Voorlopers
- ▷ Resultaten per vakgebied

26 **Bouw & Vastgoed**

- 26 Aannemers & Installatietechniek
- 27 Technische dienstverleners *
- 27 Toeleveranciers & Dienstverleners voor de bouw *
- 28 Vastgoed & Woningcorporaties

29 **Consumentengoederen**

- 29 Producenten & Toeleveranciers van Fast Moving Consumer Goods (FMCG) *
- 30 Producenten van duurzame consumentengoederen
- 31 Retail dagelijkse behoeften *
- 31 Retail duurzame goederen *

32 **Energie, afval, water**

- 32 Afvalverwerking, Waterbedrijven & Overige nutsbedrijven *
- 33 Bedrijven uitsluitend actief op het gebied van duurzame energie *
- 33 Energiebedrijven *

40 **Financiële dienstverlening**

- 40 Bancaire dienstverlening, Beleggingsinstellingen & Aandelenhandel *
- 41 Pensioenverzekeraars (Leven)
- 41 Private equity, venture capital en investeringsmaatschappijen
- 41 Schadeverzekeraars
- 42 Zorgverzekeraars

43 **Horeca, leisure en reisbranche**

- 43 Reisbranche *
- 44 Restaurants, Entertainment & Leisure

45 **ICT**

- 45 CSR-software
- 45 Data & (artificial) intelligence
- 46 ICT Dienstverlening & Implementatie
- 47 IT Netwerk & Hardware (vh IT & Telecom) *
- 48 Software & Solutions *

49 **Industrie**

- 49 Chemie, Farmacie & Life sciences *
- 50 Machine- en werktuigbouw & Elektrotechniek *
- 50 Metaalindustrie
- 51 Olie- en gasindustrie

56 **Logistiek (incl. maritieme- & luchtvaartindustrie)**

- 56 Maritieme- en luchtvaartsector *
- 56 Personenvervoer *
- 57 Transport en logistiek

59 **Mobiliteit**

- 59 Auto-industrie & Toeleveranciers
- 60 Automotive dienstverlening (schadebedrijven, dealers, leasemaatschappijen) *
- 61 Duurzame mobiliteit

66 **Professionele en HR-dienstverlening**

- 66 Adviesbureaus in sustainability *
- 67 Advocatuur, Accountancy & Fiscaal advies
- 67 Arbodiensten
- 68 HR-advies en -assessment *
- 68 Management consultancy *
- 69 Overige zakelijke dienstverlening (o.a. facilitair) *
- 69 Uitzendbureaus & Detacheerders
- 70 Werving & Selectie en Executive search

71 **(Semi-) publieke & Nonprofit organisaties**

- 71 Goede doelen & Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's) *
- 72 Ministeries *
- 73 Provincies & Gemeenten (top 25) *
- 73 Universiteiten, Hogescholen & Opleiders *
- 74 ZBO's en Belangenorganisaties
- 74 Ziekenhuizen & Medische centra *

75 **Overig**

- 75 Groothandel
- 75 Media & Informatie-industrie *
- 76 Primaire sector *

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

VERANTWOORDING

Wie zijn de koplopers in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaam ondernemen? Daar heeft het Amsterdam Centre for Business Innovation (Universiteit van Amsterdam) in opdracht van MT/Sprout voor de derde keer onderzoek naar gedaan. Het onderzoek is uitgevoerd door Henk Volberda, hoogleraar Strategisch Management & Innovatie aan de Universiteit van Amsterdam, en projectleider Niels van der Weerd. Het onderzoek werd uitgevoerd in de periode juni-juli 2025.

Het gaat om organisaties die zelf vooropgaan en dienstverleners die hen daarbij ondersteunen. Voor het onderzoek is een lijst van de grootste bedrijven en instellingen van Nederland gebruikt, aangevuld met een aantal impact-ondernemingen (zoals Kipster en Doppler), en de belangrijkste dienstverleners en leveranciers op het gebied van duurzaam ondernemen. Het resultaat is een lijst van bijna 1.700 bedrijven, die werden getoetst op de drie ESG-dimensies: ecologische duurzaamheid, sociale duurzaamheid en goed ondernemingsbestuur.

Eerste punt betreft het milieu- en klimaatvriendelijker maken van de bedrijfsprocessen en de producten en/of diensten; tweede punt toetst hoe inclusief het personeelsbeleid is, met naast goede en gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden ook aandacht voor mensen dieper in de keten, en hoe groot de maatschappelijke impact is; en het derde punt draait om de *purpose*, een maatschappelijke missie die gekoppeld is aan de kernactiviteiten, en de mate van ethisch bestuur. Respondenten

moesten aangeven of deze organisaties op deze vlakken 1) behoorlijk achterlopen; 2) het op sommige fronten redelijk doen of 3) koploper zijn. Daarnaast zijn de organisaties beoordeeld op hun directe en indirecte impact – de bedrijfsactiviteiten en schaal waarop ze opereren – en de mate waarin ze de duurzame versnelling bij andere bedrijven en instellingen faciliteren.

De SD400 is een reputatieonderzoek: deelnemers beoordelen de organisaties waarvan ze vanuit hun professionele achtergrond de meeste kennis hebben. In totaal gaven 3.789 respondenten, geïdentificeerd met hun zakelijke e-mailadres, 12.106 beoordelingen. Van de 1.692 bedrijven ontvingen 852 voldoende scores om langs de ESG-meetlat te worden gelegd. Dat leidde tot 50 ranglijsten voor een breed palet aan sectoren, van de financiële dienstverlening en industrie tot mobiliteit, bouw & vastgoed en consumentengoederen.

Bij het berekenen van de eindscores werden de ratings van een organisatie op de zes subdimensies vermenigvuldigd met de impactscores, om uiteindelijk tot een eindscore per dimensie te komen en een totaalscore over de drie dimensies heen. Tot slot werden deze scores vermenigvuldigd met een multiplier, om bedrijven met een relatief groot aantal ratings te bevoordelen. Een score op basis van slechts een paar beoordelingen is immers minder waard dan een score op basis van een groot aantal beoordelingen. De 400 bedrijven en instellingen met de hoogste score vormen samen de SD400 van 2025.

3.789

beslissers

1.692

bedrijven

12.106

beoordelingen

50

sectoren

Top 25 per dimensie 2025

Voor de SD400 werden bijna 1.700 bedrijven en organisaties getoetst op de drie ESG-dimensies: ecologische duurzaamheid, sociale duurzaamheid en goed ondernemingsbestuur. Welke 25 organisaties scoren daarbij het best op elke dimensie?

Ecologisch

1	Greenpeace
2	Triodos Bank
3	Koppert Biological Systems
4	L'Oreal Nederland
5	SOS Kinderdorpen
6	Dopper
7	Salacia
8	Enviem
9	Ekoplaza
10	Kipster
11	HAK
12	Battolyser Systems
13	Picnic
14	Gemeente Maastricht
15	BMW Group Nederland
16	TSN Groen
17	Gemeente Alkmaar
18	DSW Zorgverzekeraar
19	Elho
20	Eurofiber Cloud Infra
21	Coca-Cola Nederland
22	PreZero
23	Signify
24	Google
25	Koninklijke Auping

RESULTATEN

Sociaal

1	Triodos Bank
2	Coca-Cola Nederland
3	Koppert Biological Systems
4	Dopper
5	Kipster
6	Greenpeace
7	Fairphone
8	Axians (Vinci Energies)
9	Actief werkt!
10	TSN Groen
11	Follow the Money
12	Marktplaats (Adevinta)
13	Gemeente 's Hertogenbosch
14	Fox-IT (NCC Group)
15	Gispen
16	Enviem
17	Fagron
18	Radboudumc
19	IMPACTING.today
20	Future Up (vh MVO Nederland)
21	SOS Kinderdorpen
22	Gemeente Alkmaar
23	Dassault Systèmes
24	Polestar
25	DELA

Governance

1	Triodos Bank
2	Nederlandse Vereniging Duurzame
Energie (NVDE)
3	Koppert Biological Systems
4	Greenpeace
5	ASML
6	Riva Holding
7	Tony's Chocolonely
8	Gispen
9	All Chiefs
10	Salacia
11	KKR
12	Kipster
13	PRé
14	Ekoplaza
15	Arcadis
16	Yamaha
17	Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur
18	Koninklijke Auping
19	Polestar
20	Vandebron (Essent)
21	Dopper
22	Cognizant
23	Gemeente 's Hertogenbosch
24	ARN (Auto Recycling Nederland)
25	Fujifilm

MT/Sprout Agency is hét mediamerk voor business rockstars

Wij helpen bedrijven hun zichtbaarheid
te vergroten bij zakelijke beslissers door:

Contentstrategie

Bereik & promotie

Content creatie

Leadgeneratie

Meer informatie?

Neem contact op via
020 262 07 03 of kijk op
www.mtsprout.nl/agency

RESULTATEN

SD400

Alle uitslagen van 2025

Hoge eisen

Van de bouw wordt veel geëist: duurzame nieuwbouw, bestaande bouw vergroenen en de omgeving klimaatadaptief maken.

Tegelijk kampt de bouw met uitdagingen die deze transitie bemoeilijken. Dat kan verklaren dat de sector door zakelijke beslissers relatief minder positief wordt beoordeeld.

** De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400*

Aannemers & Installatietechniek

Top 22 ➤

01	De Nijs
02	Ballast Nedam
03	Dura Vermeer
04	Heijmans
05	Koninklijke BAM Groep
06	Hoppenbrouwers Techniek
07	Van Dorp
08	Breman Installatiegroep
09	Unica
10	A. Hak
11	VolkerWessels
12	Feenstra
13	Kuijpers
14	Plegt-Vos
15	ProRail
16	Kropman
17	Bilfinger
18	SPIE
19	TBI
20	Van Wijnen
21	Croonwolder&dros
22	Van Gelder Groep

Ecologisch

	De Nijs	★★★★
	Dura Vermeer	★★★★
	Koninklijke BAM Groep	★★★
	Ballast Nedam	★★★
	Heijmans	★★★
	A. Hak	★★★
	Plegt-Vos	★★★
	Unica	★★★
	Hoppenbrouwers Techniek	★★★

	Breman Installatiegroep	★★★
	Van Dorp	★★★
	Kuijpers	★★★
	ProRail	★★★
	Feenstra	★★★
	Van Gelder Groep	★★★
	VolkerWessels	★★★
	Kropman	★★★
	Bilfinger	★★★
	SPIE	★★
	Van Wijnen	★★
	TBI	★★
	Croonwolder&dros	★★

Sociaal

	Ballast Nedam	★★★★
	De Nijs	★★★★
	Heijmans	★★★
	Dura Vermeer	★★★
	Breman Installatiegroep	★★★
	Koninklijke BAM Groep	★★★
	VolkerWessels	★★★
	Hoppenbrouwers Techniek	★★★
	Feenstra	★★★
	ProRail	★★★
	Unica	★★★
	SPIE	★★★
	Van Dorp	★★★
	A. Hak	★★★
	Van Wijnen	★★★
	Kropman	★★
	Kuijpers	★★
	TBI	★★
	Croonwolder&dros	★★
	Van Gelder Groep	★★
	Bilfinger	★★
	Plegt-Vos	★★

Governance

	Heijmans	★★★
	Van Dorp	★★★
	De Nijs	★★★
	Koninklijke BAM Groep	★★★
	Ballast Nedam	★★★
	Hoppenbrouwers Techniek	★★★
	Kuijpers	★★★
	Dura Vermeer	★★★
	Plegt-Vos	★★★
	Unica	★★★
	VolkerWessels	★★★
	Breman Installatiegroep	★★★
	Feenstra	★★★
	A. Hak	★★★
	Kropman	★★★

RESULTATEN

Bouw & Vastgoed

SD400 2025

27

Croonwolver&ndros	★★★
Bilfinger	★★★
TBI	★★★
ProRail	★★
SPIE	★★
Van Wijnen	★★
Van Gelder Groep	★★

Technische dienstverleners*

Top 10 ▷▷

01 Arcadis
02 Equans
03 Axians (Vinci Energies)
04 Bureau Veritas
05 Witteveen+Bos
06 Royal HaskoningDHV
07 Iv-Groep
08 Capgemini Engineering
09 DNV
10 Kiwa

Ecologisch

Iv-Groep	★★★★
Capgemini Engineering	★★★★
Arcadis	★★★
Equans	★★★
Bureau Veritas	★★★
Witteveen+Bos	★★★
Royal HaskoningDHV	★★★
SGS Nederland	★★★
Axians (Vinci Energies)	★★★
Kiwa	★★★

Sociaal

Axians (Vinci Energies)	★★★★
Equans	★★★★
Witteveen+Bos	★★★★
Bureau Veritas	★★★
Arcadis	★★★
DNV	★★★
Kiwa	★★★
Royal HaskoningDHV	★★★
Sweco	★★★
Capgemini Engineering	★★★

Governance

Arcadis	★★★★
DNV	★★★★
Equans	★★★
Royal HaskoningDHV	★★★
Axians (Vinci Energies)	★★★

Capgemini Engineering	★★★
Iv-Groep	★★★
Bureau Veritas	★★★
Witteveen+Bos	★★★
Jacobs	★★★

Toeleveranciers & Dienstverleners voor de bouw*

Top 10 ▷▷

01 Remeha (BDR Thermea Group)
02 Hunter Douglas
03 Boon Edam
04 Het Klimaathuis
05 Saint-Gobain
06 Coen Hagedoorn Bouwgroep
07 Basilisk
08 New Horizon
09 BTE Groep
10 VELUX

Ecologisch

Saint-Gobain	★★★★
Remeha (BDR Thermea Group)	★★★
Coen Hagedoorn Bouwgroep	★★★
NIBE	★★★
Boon Edam	★★★
Hunter Douglas	★★★
Basilisk	★★★
New Horizon	★★★
BTE Groep	★★★
Het Klimaathuis	★★★

Sociaal

Coen Hagedoorn Bouwgroep	★★★★
Boon Edam	★★★★
Hunter Douglas	★★★★
Remeha (BDR Thermea Group)	★★★★
Het Klimaathuis	★★★★
VELUX	★★★
Saint-Gobain	★★★
Basilisk	★★★
Schneider Electric	★★★
BTE Groep	★★★

Governance

New Horizon	★★★★
Remeha (BDR Thermea Group)	★★★★
Hunter Douglas	★★★★
BTE Groep	★★★
Het Klimaathuis	★★★
Bostik (vh den Braven Group)	★★★

Basilisk	★★★
VELUX	★★★
Boon Edam	★★★
Schneider Electric	★★★

Vastgoed & Woningcorporaties

Top 23 ➤➤

01	Blauwhoed Real Estate
02	Woonbron
03	Portaal
04	Havensteder
05	High Tech Campus
06	Ymere
07	De Alliantie
08	Vesteda
09	Unibail-Rodamco-Westfield SE
10	Dynamis
11	3W real estate
12	Q-Park
13	EDGE Technologies
14	Wereldhave
15	Funda Real Estate
16	DHG
17	CBRE Group
18	Rochdale
19	VastNed Retail
20	Woningstichting Eigen Haard
21	Woonstichting De Key
22	Woonin
23	Woonzorg Nederland

Ecologisch

High Tech Campus	★★★★
Woonbron	★★★
Blauwhoed Real Estate	★★★
EDGE Technologies	★★★
De Alliantie	★★★
Portaal	★★★
Vesteda	★★★
Ymere	★★★
Havensteder	★★★
Q-Park	★★★
DHG	★★★
Rochdale	★★★
Funda Real Estate	★★★
Unibail-Rodamco-Westfield SE	★★★
Wereldhave	★★★
CBRE Group	★★★
VastNed Retail	★★★
Dynamis	★★★
3W real estate	★★★

Woningstichting Eigen Haard	★★★
Woonstichting De Key	★★★
Woonzorg Nederland	★★
Woonin	★★

Sociaal

Blauwhoed Real Estate	★★★★
Woonbron	★★★★
Havensteder	★★★★
Unibail-Rodamco-Westfield SE	★★★
Portaal	★★★
Vesteda	★★★
Ymere	★★★
Dynamis	★★★
High Tech Campus	★★★
3W real estate	★★★
Funda Real Estate	★★★
CBRE Group	★★★
Wereldhave	★★★
Q-Park	★★★
Woonin	★★★
De Alliantie	★★★
DHG	★★★
Woningstichting Eigen Haard	★★★
Rochdale	★★★
Woonzorg Nederland	★★★
VastNed Retail	★★★
Woonstichting De Key	★★★
EDGE Technologies	★★

Governance

Blauwhoed Real Estate	★★★★
De Alliantie	★★★★
Woonbron	★★★★
Portaal	★★★★
Havensteder	★★★
Ymere	★★★
3W real estate	★★★
EDGE Technologies	★★★
Unibail-Rodamco-Westfield SE	★★★
Dynamis	★★★
Vesteda	★★★
High Tech Campus	★★★
Wereldhave	★★★
Q-Park	★★★
Funda Real Estate	★★★
DHG	★★★
CBRE Group	★★★
Rochdale	★★★
VastNed Retail	★★★
Woonzorg Nederland	★★
Woonin	★★
Woonstichting De Key	★★
Woningstichting Eigen Haard	★★

RESULTATEN

Consumentengoederen

SD400 2025

29

Duurzame koplopers

Producenten van duurzame consumentengoederen – denk aan meubilair, kleding of huishoudelijke apparaten – behoren tot de top 3 van sectoren die de meeste duurzame koplopers in de top 25 leveren.

Dat zal voor een deel te maken hebben met de consument zelf. Voor bijna twee derde (64%) is duurzaamheid een kritische factor bij aankoopbeslissingen, blijkt uit cijfers van het Capgemini Research Institute. Al blijft prijs de doorslaggevende factor, zeker nu de kosten van levensonderhoud stijgen. Hoopgevend dus dat ook discountketens als Lidl sterk inzetten op verduurzaming. Verder helpt de overheid een handje. Voor een aantal productgroepen geldt een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), die bedrijven verantwoordelijk maakt voor het inzamelen en recycleren van producten die ze in Nederland op de markt brengen. Er zijn al UPV's voor onder meer auto's en autobanden, elektronische apparatuur, textiel en verpakkingen.

Met deze wetgeving wil de overheid bedrijven ook stimuleren om producten te maken die langer meegaan en eenvoudig gerepareerd en/of uit elkaar gehaald kunnen worden. Een mooi voorbeeld zijn de circulaire matrassen van Auping, nummer 13 op de SD400, die slechts uit twee materialen bestaan en daardoor eenvoudig als grondstof voor nieuwe matrassen kunnen dienen.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

Producenten & Toeleveranciers van Fast Moving Consumer Goods (FMCG)*

Top 10 ►►

01	Kipster
02	Coca-Cola Nederland
03	L'Oreal Nederland
04	Tony's Chocolonely
05	Unilever
06	Heineken
07	Jacobs Douwe Egberts (JDE)
08	HAK
09	Henkel Nederland
10	Van Geloven

Ecologisch

L'Oreal Nederland	★★★★
Kipster	★★★★
HAK	★★★★
Coca-Cola Nederland	★★★★
Unilever	★★★★
Heineken	★★★★
Tony's Chocolonely	★★★★
Henkel Nederland	★★★
Bolsius	★★★
Jacobs Douwe Egberts (JDE)	★★★

Sociaal

Coca-Cola Nederland	★★★★
Kipster	★★★★
L'Oreal Nederland	★★★★
Jacobs Douwe Egberts (JDE)	★★★★
Tony's Chocolonely	★★★
Heineken	★★★
Unilever	★★★
Arla Foods	★★★
Henkel Nederland	★★★
Nestlé	★★★

64%

Voor bijna twee derde van de consumenten is duurzaamheid een kritische factor bij aankoopbeslissingen.

Bron: Capgemini Research Institute

Governance

Tony's Chocolonely	★★★★
Kipster	★★★★
Coca-Cola Nederland	★★★★
Unilever	★★★★
L'Oreal Nederland	★★★
Van Geloven	★★★
Mars Nederland	★★★
Heineken	★★★
PepsiCo	★★★
Jacobs Douwe Egberts (JDE)	★★★

Producenten van duurzame consumentengoederen

Top 21 ►►

01 Dopper
02 Koninklijke Auping
03 Elho
04 Signify
05 Gispen
06 G-Star Raw
07 Adidas
08 Forbo Flooring
09 Nike Nederland
10 Gazelle (Pon)
11 Ecco Emea
12 Brabantia
13 Van Bommel
14 Bugaboo
15 Accell Group (oa Batavus, Sparta, Koga)
16 TomTom
17 ATAG Benelux
18 Beter Bed
19 Vlisco
20 Ahrend
21 Tommy Hilfiger

Ecologisch

Dopper	★★★★
Elho	★★★★
Signify	★★★★
Koninklijke Auping	★★★★
G-Star Raw	★★★★
Gazelle (Pon)	★★★★
Forbo Flooring	★★★★
Adidas	★★★★
Nike Nederland	★★★
Brabantia	★★★
Ecco Emea	★★★
Van Bommel	★★★
Gispen	★★★

Vlisco	★★★
Accell Group (oa Batavus, Sparta, Koga)	★★★
Bugaboo	★★★
ATAG Benelux	★★★
TomTom	★★★
Beter Bed	★★★
Tommy Hilfiger	★★★
Ahrend	★★

Sociaal

Dopper	★★★★
Gispen	★★★★
Adidas	★★★★
Koninklijke Auping	★★★★
Signify	★★★★
Forbo Flooring	★★★★
G-Star Raw	★★★★
Nike Nederland	★★★★
Ecco Emea	★★★★
Elho	★★★★
Van Bommel	★★★
Accell Group (oa Batavus, Sparta, Koga)	★★★
Gazelle (Pon)	★★★
Brabantia	★★★
Beter Bed	★★★
Vlisco	★★★
Bugaboo	★★★
TomTom	★★★
ATAG Benelux	★★★
Ahrend	★★★
Tommy Hilfiger	★★

Governance

Gispen	★★★★
Koninklijke Auping	★★★★
Dopper	★★★★
Signify	★★★★
Elho	★★★★
Adidas	★★★★
G-Star Raw	★★★★
Nike Nederland	★★★★
Gazelle (Pon)	★★★
Brabantia	★★★
Forbo Flooring	★★★
Bugaboo	★★★
TomTom	★★★
Ecco Emea	★★★
ATAG Benelux	★★★
Beter Bed	★★★
Van Bommel	★★★
Accell Group (oa Batavus, Sparta, Koga)	★★★
Vlisco	★★★
Ahrend	★★
Tommy Hilfiger	★★

RESULTATEN

Consumentengoederen

Retail dagelijkse behoeften*

Top 10 ▷▷

- 01 Ekoplaza
- 02 Picnic
- 03 Holland & Barrett
- 04 Lidl
- 05 Albert Heijn (Ahold Delhaize)
- 06 Gall & Gall (Ahold Delhaize)
- 07 Etos (Ahold Delhaize)
- 08 HEMA
- 09 Rituals
- 10 Jan Linders Supermarkten

Ecologisch

Ekoplaza	★★★★
Picnic	★★★★
Lidl	★★★★
Holland & Barrett	★★★★
Albert Heijn (Ahold Delhaize)	★★★★
Etos (Ahold Delhaize)	★★★
HEMA	★★★
Vomar	★★★
Gall & Gall (Ahold Delhaize)	★★★
Rituals	★★★

Sociaal

Ekoplaza	★★★★
Jan Linders Supermarkten	★★★
Gall & Gall (Ahold Delhaize)	★★★
Albert Heijn (Ahold Delhaize)	★★★
Picnic	★★★
Etos (Ahold Delhaize)	★★★
HEMA	★★★
Lidl	★★★
Holland & Barrett	★★★
Rituals	★★★

Governance

Ekoplaza	★★★★
Holland & Barrett	★★★★
Picnic	★★★★
Gall & Gall (Ahold Delhaize)	★★★★
Lidl	★★★
Albert Heijn (Ahold Delhaize)	★★★
Rituals	★★★
Etos (Ahold Delhaize)	★★★
HEMA	★★★
PLUS Supermarkt	★★★

Retail duurzame goederen*

Top 10 ▷▷

- 01 Marktplaats (Adevinta)
- 02 Dille & Kamille
- 03 IKEA
- 04 Coolblue
- 05 bol (Ahold Delhaize)
- 06 MediaMarktSaturn
- 07 Eyewish
- 08 Audax (oa Bruna, Read Shop, Vivant)
- 09 Gamma (Intergamma)
- 10 Praxis (Maxeda DIY Group)

Ecologisch

Coolblue	★★★★
Marktplaats (Adevinta)	★★★★
IKEA	★★★★
Dille & Kamille	★★★★
bol (Ahold Delhaize)	★★★
Praxis (Maxeda DIY Group)	★★★
MediaMarktSaturn	★★★
Gamma (Intergamma)	★★★
Eyewish	★★★
Audax (oa Bruna, Read Shop, Vivant)	★★★

Sociaal

Marktplaats (Adevinta)	★★★★
Dille & Kamille	★★★
IKEA	★★★
bol (Ahold Delhaize)	★★★
Coolblue	★★★
Eyewish	★★★
MediaMarktSaturn	★★★
Gamma (Intergamma)	★★★
Audax (oa Bruna, Read Shop, Vivant)	★★★
Zara	★★★

Governance

Dille & Kamille	★★★★
IKEA	★★★★
bol (Ahold Delhaize)	★★★
Coolblue	★★★
Marktplaats (Adevinta)	★★★
Audax (oa Bruna, Read Shop, Vivant)	★★★
MediaMarktSaturn	★★★
Eyewish	★★★
Gamma (Intergamma)	★★★
Praxis (Maxeda DIY Group)	★★★

Tegenvallers

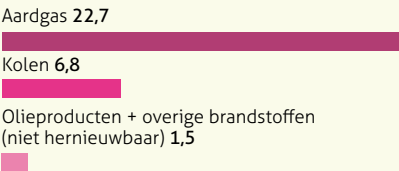
De energietransitie komt op stoom. Niet verrassend dus dat juist de bedrijven die actief zijn op het gebied van duurzame energie binnen de nutssector het hoogst gewaardeerd worden.

Vorig jaar werd voor het eerst meer stroom uit hernieuwbare dan fossiele bronnen geproduceerd. In de eerste zes maanden van 2025 is de productie daarentegen gedaald. Windmolens, zowel op land als zee, leverden 3 miljard kWh minder op, omdat het minder waaide. Het is niet de enige tegenvaller dit jaar. De uitbreiding van de capaciteit op zee stagneert. Dat de situatie serieus is, blijkt uit de aanbesteding voor windpark Nederwiek I-A, waarvoor geen enkele partij zich inschreef. Afvalverwerkers en waterbedrijven worden positiever beoordeeld. Afvalbedrijven verwerken nu jaarlijks zo'n 27 miljard kilo afval, waarvan op dit moment ongeveer de helft wordt gerecycled.

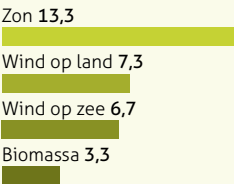
** De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400*

Productie elektriciteit uit fossiele en hernieuwbare bronnen

Fossiel (eerste halfjaar 2025, in miljard kilowattuur)

Hernieuwbaar (eerste halfjaar 2025, in miljard kilowattuur)

Bron: CBS

Afvalverwerking, Waterbedrijven & Overige nutsbedrijven*

Top 10 ►►

01	PreZero
02	Milieu Service Nederland
03	Renewi
04	Vitens
05	GP Groot
06	Milgro
07	Brabant Water
08	REMONDIS Nederland
09	PWN
10	Evides

Ecologisch

PreZero	★★★★
Milieu Service Nederland	★★★★
Renewi	★★★★
Milgro	★★★★
GP Groot	★★★★
PWN	★★★
Vitens	★★★
Brabant Water	★★★
REMONDIS Nederland	★★★
Evides	★★★

Sociaal

PreZero	★★★★
GP Groot	★★★
Milieu Service Nederland	★★★
Renewi	★★★
Vitens	★★★
Milgro	★★★
PWN	★★★
Brabant Water	★★★
HVC	★★★
Evides	★★★

Governance

Vitens	★★★★
Milieu Service Nederland	★★★★
PreZero	★★★★
Renewi	★★★
Evides	★★★
Brabant Water	★★★
REMONDIS Nederland	★★★
GP Groot	★★★
Milgro	★★★
HVC	★★★

RESULTATEN

Energie, afval, water

Bedrijven uitsluitend actief op het gebied van duurzame energie*

Top 10 ▷▷

01 HyCC
02 Vandebron (Essent)
03 Budget Energie
04 Battolyser Systems
05 Greener Power Solutions
06 FastNed
07 Pure Energie
08 GroenLeven
09 Energiedirect
10 ZelfStroom

Ecologisch

Battolyser Systems	★★★★
Budget Energie	★★★★
Vandebron (Essent)	★★★★
GroenLeven	★★★
HyCC	★★★
FastNed	★★★
Greener Power Solutions	★★★
Pure Energie	★★★
Energiedirect	★★★
ZelfStroom	★★

Sociaal

Pure Energie	★★★★
HyCC	★★★★
Battolyser Systems	★★★
Budget Energie	★★★
Energiedirect	★★★
Vandebron (Essent)	★★★
Greener Power Solutions	★★★
ECW Energy	★★
FastNed	★★
ZelfStroom	★★

Governance

Vandebron (Essent)	★★★★
HyCC	★★★★
Greener Power Solutions	★★★
Budget Energie	★★★
FastNed	★★★
GroenLeven	★★★
ECW Energy	★★★
ZelfStroom	★★★
Battolyser Systems	★★
Energiedirect	★★

Energiebedrijven*

Top 10 ▷▷

01 Eneco
02 Oxxio
03 Essent
04 Greenchoice
05 Stedin
06 RWE Energy Nederland
07 Vattenfall
08 TenneT
09 Alliander
10 EPZ

Ecologisch

Eneco	★★★★
Oxxio	★★★
Essent	★★★
Vattenfall	★★★
TenneT	★★★
Stedin	★★★
Greenchoice	★★★
RWE Energy Nederland	★★★
DELTA Energie (Vattenfall)	★★★
Alliander	★★★

Sociaal

Oxxio	★★★
Eneco	★★★
Energie Beheer Nederland (EBN)	★★★
Vattenfall	★★★
Essent	★★★
Greenchoice	★★★
RWE Energy Nederland	★★★
Stedin	★★★
Alliander	★★★
TenneT	★★★

Governance

Greenchoice	★★★
Eneco	★★★
RWE Energy Nederland	★★★
Oxxio	★★★
TenneT	★★★
Stedin	★★★
EPZ	★★★
Essent	★★★
Vattenfall	★★★
Enexis	★★★

BUSINESS STORIES

- 36 **De Jong & Laan**
- 39 **BMW Financial Services Nederland**
- 52 **Enviem**
- 55 **De Alliantie**
- 62 **Auping**
- 62 **Blauwhoed**
- 63 **FBTO**
- 64 **Brunel International**
- 64 **Harvey Nash**
- 65 **GSES**
- 77 **SLTN**
- 78 **McDonald's Nederland**
- 78 **SPIE Nederland**
- 79 **TSN Groen**
- 80 **Van Merksteijn Group**

DE JONG & LAAN

STRATEGISCHE INZET VAN DUURZAAMHEID

Verduurzaming is een zaak van de overheid én van het bedrijfsleven, vinden de accountants en adviseurs van de Jong & Laan. Hun advies: benader het niet alleen als een investering, maar kijk goed naar de commerciële voordelen. Strategische inzet van duurzaamheid maakt bedrijven bovendien toekomstbestendig.

Een winstgevend bedrijf runnen en duurzaamheid gaan uitstekend samen, betoogt Bernd Hendriksen, partner bij accountants- en advieskantoor de Jong & Laan. Dat vertelt hij niet alleen dagelijks aan zijn mkb+-klanten, maar ook in de colleges die hij geeft voor de master Business Administration aan de Universiteit van Amsterdam.

“Ik geloof er heilig in dat accountants daar een belangrijke rol bij kunnen spelen. Als wij onze klanten elke keer een stapje verder helpen, zijn we in staat om samen veel impact te maken.”

INTRINSIEK GEMOTIVEERD

Er valt nog winst te behalen bij mkb+-bedrijven op dit gebied, vertelt Hendriksen. “Ze hebben

de benodigde kennis en capaciteit doorgaans niet in huis. Tegelijkertijd zijn mkb-bedrijven meestal sterk geworteld in hun omgeving. Zeker familiebedrijven zijn vaak heel gemotiveerd om hun bedrijf goed door te geven aan de volgende generatie. Dit betekent dat ze willen voldoen aan regelgeving, maar ook dat ze willen investeren in werk-

nemers en dat ze zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving.” Hendriksen merkt dat die motivatie het gesprek met mkb-ondernemers over duurzaamheid gemakkelijker maakt: “De drie ESG-dimensies environmental, social en governance gaan vaak hand in hand met ondernemerschap, zeker in het mkb.”

ONTZORGEN EN ATTENDEREN

De Jong & Laan vertaalt de stip op de horizon en begrippen als ESG voor klanten naar concrete zaken. “Aan mooie verhalen kunnen de meeste bedrijven geen geld verdienen. Samen met klanten denken we na over de toekomst van hun bedrijf en de stappen die ze moeten ondernemen om toekomstbestendig te zijn. Tegelijker-

tijd moeten ondernemers ook voldoen aan alle nationale en EU-wetten en regels. Die compliance, daar ondersteunen wij in, zodat bedrijven zich kunnen concentreren op hun business.”

Ook voor de activiteiten die bedrijven ondernemen op het gebied van duurzaamheid zijn er nationale en internationale regels

DEEL ONLINE

en wetten. "Die moeten consistent en consequent zijn. Helaas gaat het tempo van de (inter)nationale wetgeving op dit gebied de laatste jaren omlaag. Het effect bij klanten is dat ze gaan afwachten. Het is onze taak om ze in deze tijd te ontzorgen en te attenderen op regelgeving: in de gaten houden wanneer de regels veranderen en zorgen dat klanten daarvan op tijd op de hoogte zijn, zodat zij de juiste acties kunnen ondernemen."

EEN ANDER GESPREK

Agenderen is ook een taak van de Jong & Laan, benadrukt Hendriksen. "Wanneer een bedrijf advies wil over verduurzaming, denken we natuurlijk graag mee. Maar ook als een bedrijf daar nog niet klaar voor is, voeren we er het gesprek over. Want op het moment dat je verduurzaamt en rapporteert over je financiële én je niet-financiële prestaties, heeft dat allerlei voordelen. Ten eerste laat je aan de buitenwereld zien dat je boven op actuele ontwikkelingen zit. Je profileert jouw onderne-

ming als weerbaar en toekomstbestendig. Ten tweede ga je zelf beter nadenken over wat je eigenlijk doet op dit gebied. Vaak is dat al meer dan je denkt, en dat motiveert. Het maakt je ook nog eens aantrekkelijker als werkgever. En, om eerlijk te zijn, het is ook gewoon goed mkb-bestuur."

Sommige klanten rapporteren over duurzaamheid uit intrinsieke motivatie, maar de meeste beginnen ermee omdat er nu eenmaal regels zijn op dat gebied. "Bijna altijd beginnen ze het daarna leuk te vinden. Want als ze bijvoorbeeld hun CO₂-uitstoot verlagen, kunnen ze tegelijkertijd de energierekening naar beneden brengen. Het levert dus gewoon geld op. De volgende stap is strate-

gisch nadenken over hoe je duurzaamheid inzet voor de toekomst van je bedrijf. Dan voer je als adviseur en accountant echt een ander gesprek, over meer dan alleen cijfers."

B CORP-CERTIFICERING

De Jong & Laan heeft kantoren in het hele land. Elk van die kantoren is sterk verankerd in de omgeving. Hendriksen: "Ook voor ons is sociaal duurzaam ondernemen heel belangrijk. De mensen die bij ons werken, willen naast geld verdienen ook persoonlijk groeien en iets toevoegen aan de samenleving: iets betekenen voor hun omgeving. Accountancy gaat óók over mensen."

Hendriksen vertelt dat zijn organisatie op dit moment werkt aan een B Corp-certificering, een internationale certificering voor bedrijven die een grote, positieve impact hebben op mens en milieu. "Natuurlijk stimuleren we elektrisch rijden en gezond leven, maar zo'n certificering betekent ook dat we verduurzaming integreren in onze dagelijkse advies- en assurancewerkzaamheden." <

'IK GELOOF ER HEILIG IN DAT ACCOUNTANTS EEN BELANGRIJKE ROL BIJ VERDUURZAMING KUNNEN SPELEN'

DEEL ONLINE

DUURZAAMHEID: EEN ESTAFETTE, GEEN SPRINT

“Bij BMW doen we niet aan duurzaamheid; we maken BMW duurzaam”, stelt ESG-manager Miranda Dirriwachter van BMW Financial Services Nederland, waarvan ook Alphabet deel uitmaakt. Was ESG eerst een activiteit, nu is het identiteit. “Geen project, maar de kern van wie we willen zijn.”

De tijden zijn uitdagend. Wet- en regelgeving wordt verder aangescherpt, klantverwachtingen veranderen snel en investeerders eisen transparantie én daadkracht. Volgens Dirriwachter vraagt dit een heldere koers en een lange adem. “Duurzaamheid is geen sprint, maar een estafette”, zegt ze. “Je geeft door waar je aan begint en dat vereist volharding, strategie en samenwerking, zelfs met concurrenten.”

BMW Financial Services kiest voor twee sporen. Enerzijds wordt duurzaamheid meetbaar en

zichtbaar gemaakt, anderzijds is het thema verankerd in de cultuur. “Zo blijven we de noodzaak duiden voor de organisatie. Ook is iedereen met wie we samenwerken voor ons een partner – van klant tot leverancier”, vertelt Dirriwachter. “We toetsen onze eigen keten; beoordelen en ondersteunen leveranciers op duurzame criteria en sociale prestaties.”

ERKENDE LEERBEDRIJF

BMW Financial Services ondersteunt verschillende activiteiten op het gebied van sociaal ondernemen. Zo is de onderneming

PSO-gecertificeerd en biedt deze ruimte aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Alle vestigingen zijn erkend leerbedrijf. Het programma ‘Shape Our Future’ brengt thema’s als diversiteit, inclusie en maatschappelijk engagement samen. Medewerkers ondersteunen mensen voor wie mobiliteit niet vanzelfsprekend is, zoals van de Zonnebloem, of maken ritjes in bijzondere BMW- en MINI-modellen met kinderen van het Sophia Kinderziekenhuis. “Zo geven we echt iets terug aan de maatschappij”, zegt Dirriwachter.

ESG GEEN MARKETINGVERHAAL

Op het gebied van milieu monitort BMW de eigen footprint met de Alphabet Mobility Assistant-app, waarmee medewerkers en klanten automatisch hun reisbewegingen registreren. “Dat is niet alleen noodzakelijk voor rapportages, maar schept ook bewustwording van de eigen CO₂-uitstoot”, zegt Dirriwachter. ESG is voor haar geen marketingverhaal; het draait om structurele waardecreatie. “Mijn doel is niet om groen te kleuren wat er al is”, benadrukt ze. “Maar om te laten zien dat mensgerichtheid, verantwoordelijkheid en commercie elkaar kunnen versterken.” Dat vraagt om integratie op elk niveau. ESG is bij BMW Financial Services dan ook niet enkel belegd bij één team, maar er zijn ESG-verantwoordelijken binnen alle afdelingen in de organisatie. “Iedereen draagt verantwoordelijkheid. Alleen zo wordt duurzaamheid geen taak meer, maar een gewoonte.” <

‘DUURZAAMHEID IS GEEN PROJECT, MAAR DE KERN VAN WIE WE WILLEN ZIJN’

Miranda Dirriwachter

Geldstromen

Triodos is niet alleen de best beoordeelde financiële dienstverlener, de bank voert ook de SD400 aan. Daarmee is het een uitzondering in zijn sector: vooral op het gebied van ecologische duurzaamheid leveren banken punten in ten opzichte van een jaar eerder.

Daarbij zal meespelen dat de bankensector zich sinds de komst van Donald Trump in het Witte Huis veel minder ambitieus toont. Meest zichtbare exponent daarvan is de ontmanteling van de *Net-Zero Banking Alliance*, in 2021 opgericht met het doel om de beleidsvoering van de deelnemende banken in lijn te brengen met de klimaatdoelen. De gelijksoortige groene alliantie van verzekeraars werd vorig jaar al opgeheven. Pensioenfondsen en andere langetermijn-investeerders blijven daarentegen volgens de *Financial Times* actief in de nieuwe economie investeren. Het grootste pensioenfonds van Nederland, ABP, baarde dit jaar opzien door alle aandelen Tesla te verkopen, omdat het zich niet kon vinden in het beloningspakket van Elon Musk. Ook het Amerikaanse Caterpillar werd uit het portfolio gewipt, omdat het bulldozers levert aan het Israëlische leger. Waar ABP wel in belegt? In SkyNRG bijvoorbeeld, een bedrijf dat duurzamere vliegtuigbrandstof ontwikkelt.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

✧
€ 1.771 mld

is het totale vermogen
dat Nederlandse
pensioenfondsen beheren.

Bron: DNB

Bancaire dienstverlening, Beleggingsinstellingen & Aandelenhandel*

Top 10 ▶▶

- 01 Triodos Bank
- 02 Robeco
- 03 SNS Bank (de Volksbank)
- 04 Handelsbanken
- 05 ING Nederland
- 06 Rabobank
- 07 ASN Bank
- 08 ABN AMRO
- 09 Goldman Sachs
- 10 Mollie

Ecologisch

Triodos Bank	★★★★★
Robeco	★★★★
Handelsbanken	★★★
SNS Bank (de Volksbank)	★★★
ASN Bank	★★★
Optiver	★★★
ING Nederland	★★★
Rabobank	★★★
Mollie	★★★
ABN AMRO	★★★

Sociaal

Triodos Bank	★★★★★
Robeco	★★★
ING Nederland	★★★
Handelsbanken	★★★
Mollie	★★★
Rabobank	★★★
SNS Bank (de Volksbank)	★★★
Goldman Sachs	★★★
ABN AMRO	★★★
Regiobank (de Volksbank)	★★★

Governance

Triodos Bank	★★★★★
SNS Bank (de Volksbank)	★★★★
Handelsbanken	★★★★
Adyen	★★★
Robeco	★★★
Optiver	★★★
ING Nederland	★★★
ASN Bank	★★★
Regiobank (de Volksbank)	★★★
ABN AMRO	★★★

RESULTATEN

Financiële dienstverlening

Pensioenverzekeraars (Leven)

Top 8 ►►

- 01 DELA
- 02 ABP
- 03 APG
- 04 PGGM
- 05 Aegon (a.s.r.)
- 06 Monuta
- 07 Zwitserleven (Athora)
- 08 WTW (Willis Towers Watson)

Ecologisch

DELA	★★★★
APG	★★★★
ABP	★★★★
PGGM	★★★
Aegon (a.s.r.)	★★★
Monuta	★★★
Zwitserleven (Athora)	★★
WTW (Willis Towers Watson)	★★

Sociaal

DELA	★★★★
PGGM	★★★
ABP	★★★
APG	★★★
Aegon (a.s.r.)	★★★
Monuta	★★★
Zwitserleven (Athora)	★★★
WTW (Willis Towers Watson)	★★

Governance

ABP	★★★★
APG	★★★★
DELA	★★★
PGGM	★★★
Aegon (a.s.r.)	★★★
Zwitserleven (Athora)	★★★
Monuta	★★★
WTW (Willis Towers Watson)	★★

Private equity, venture capital en investeringsmaatschappijen*

Top 10 ►►

- 01 Axivate Capital
- 02 Invest-NL
- 03 GrandVision (Pearle, GrandOptical)
- 04 Capital A
- 05 Bencis

- 06 Alpinvest
- 07 KKR
- 08 FairClimateFund
- 09 Brabantse Ontwikkelings Maatschappij / BOM
- 10 Gilde Equity Management Benelux (GEM)

Ecologisch

Axivate Capital	★★★★
Invest-NL	★★★
FairClimateFund	★★★
Bencis	★★★
Alpinvest	★★★
Capital A	★★★
GrandVision (Pearle, GrandOptical)	★★★
Gilde Equity Management Benelux (GEM)	★★
Brabantse Ontwikkelings Maatschappij / BOM	★★
KKR	★★

Sociaal

Axivate Capital	★★★★
Alpinvest	★★★
Invest-NL	★★★
GrandVision (Pearle, GrandOptical)	★★★
Capital A	★★★
Bencis	★★★
Gilde Equity Management Benelux (GEM)	★★★
FairClimateFund	★★
KKR	★★
Brabantse Ontwikkelings Maatschappij / BOM	★★

Governance

KKR	★★★★
Axivate Capital	★★★★
GrandVision (Pearle, GrandOptical)	★★★
Brabantse Ontwikkelings Maatschappij / BOM	★★★
Capital A	★★★
Invest-NL	★★★
Bencis	★★★
Alpinvest	★★
FairClimateFund	★★
Gilde Equity Management Benelux (GEM)	★★

Schadeverzekeraars

Top 13 ►►

- 01 ARAG
- 02 a.s.r.
- 03 FBTO (Achmea)

\$ 869 mld

is het bedrag dat de 65 grootste banken wereldwijd in 2024 verstrekten aan de fossiele sector. Dat is 162,5 miljard dollar meer dan het jaar daarvoor.

Bron: *Banking on Climate Chaos*

04 Aon
05 Centraal Beheer (Achmea)
06 Nationale-Nederlanden (NN Group)
07 Interpolis (Achmea)
08 OHRA (NN Group)
09 Univé Groep
10 Allianz
11 De Goudse Verzekeringen
12 Bovemij Verzekeringsgroep
13 Inshared (Achmea)

Ecologisch

a.s.r.	★★★★
ARAG	★★★★
Interpolis (Achmea)	★★★
Centraal Beheer (Achmea)	★★★
OHRA (NN Group)	★★★
Nationale-Nederlanden (NN Group)	★★★
Allianz	★★★
Bovemij Verzekeringsgroep	★★★
FBTO (Achmea)	★★★
De Goudse Verzekeringen	★★★
Univé Groep	★★★
Aon	★★★
Inshared (Achmea)	★★★

Sociaal

FBTO (Achmea)	★★★★
a.s.r.	★★★★
Aon	★★★★
ARAG	★★★
Centraal Beheer (Achmea)	★★★
Nationale-Nederlanden (NN Group)	★★★

Interpolis (Achmea)	★★★
Univé Groep	★★★
OHRA (NN Group)	★★★
Bovemij Verzekeringsgroep	★★★
Allianz	★★★
De Goudse Verzekeringen	★★★
Inshared (Achmea)	★★★

Governance

ARAG	★★★★
FBTO (Achmea)	★★★
Aon	★★★
a.s.r.	★★★
Interpolis (Achmea)	★★★
Nationale-Nederlanden (NN Group)	★★★
Centraal Beheer (Achmea)	★★★
Univé Groep	★★★
OHRA (NN Group)	★★★
Allianz	★★★
De Goudse Verzekeringen	★★★
Bovemij Verzekeringsgroep	★★★
Inshared (Achmea)	★★

Zorgverzekeraars

Top 5 ➡

01 Zilveren Kruis (Achmea)
02 DSW Zorgverzekeraar
03 Menzis
04 CZ
05 VGZ

Ecologisch

DSW Zorgverzekeraar	★★★★
Zilveren Kruis (Achmea)	★★★★
CZ	★★★
Menzis	★★★
VGZ	★★★

Sociaal

DSW Zorgverzekeraar	★★★★
Zilveren Kruis (Achmea)	★★★★
CZ	★★★
Menzis	★★★
VGZ	★★★

Governance

Menzis	★★★★
Zilveren Kruis (Achmea)	★★★
CZ	★★★
VGZ	★★★
DSW Zorgverzekeraar	★★★

RESULTATEN

Horeca, leisure en reisbranche

Voedsel & water

De ESG-inspanningen van de reisbranche worden over het algemeen niet erg positief beoordeeld door peers.

Bedrijven in de recreatiebranche (horeca, entertainment en leisure) bungelen op alle dimensies onderaan. Uitzondering is De Efteling, die een plaats in de top 50 weet te veroveren. Maar over het algemeen hebben bedrijven in de horeca en recreatie nog veel werk te verzetten op het gebied van duurzaamheid, blijkt uit een sectorprognose van de Rabobank. Knelpunt is bijvoorbeeld de wens van restauranteigenaren om over te stappen op elektrisch koken. Dat is vanwege de beperkingen door netcongestie makkelijker gezegd dan gedaan, al kan lokale batterijopslag mogelijk uitkomst bieden. De sector zoekt ook naar oplossingen om slimmer en zorgvuldiger om met water, gezien het verbruik in 2040 met 20% verminderd moet zijn. Interessant is het initiatief van de Efteling en Coca-Cola Nederland, die de hoeveelheid water die ze gebruiken willen 'teruggeven' aan de natuur. Verder moet de voedselverspilling over 15 jaar met 50% gedaald zijn. De eerste stappen zijn gezet: in 2023 verspilde de Nederlandse horeca 55,4 miljoen kilo voedsel, 9,2% minder dan in 2019.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

75%

van de bedrijfspanden in horeca & recreatie heeft geen energielabel.

Bron: Sectorvisie horeca & recreatie, Rabobank

Reisbranche*

Top 10 >>

- 01 ANWB
- 02 Postillion Hotels
- 03 Van der Valk
- 04 Center Parcs
- 05 Landal Greenparks
- 06 Sunweb
- 07 Mercure (Accor)
- 08 Booking.com
- 09 TUI
- 10 Mövenpick (Accor)

Ecologisch

Landal Greenparks	★★★★
Center Parcs	★★★★
ANWB	★★★
Booking.com	★★★
TUI	★★★
Van der Valk	★★★
Mövenpick (Accor)	★★★
Roompot Vakantieparken	★★★
Mercure (Accor)	★★★
Minor Hotels Europe & Americas (o.a. NH Hotels, NH Collection & nhow)	★★★

Sociaal

Postillion Hotels	★★★
ANWB	★★★
Sunweb	★★★
Landal Greenparks	★★★
Booking.com	★★★
TUI	★★★
Van der Valk	★★★
Mercure (Accor)	★★★
Minor Hotels Europe & Americas (o.a. NH Hotels, NH Collection & nhow)	★★★
Mövenpick (Accor)	★★★

Governance

Postillion Hotels	★★★★
Novotel (Accor)	★★★★
Mercure (Accor)	★★★
Van der Valk	★★★
Center Parcs	★★★
ANWB	★★★
Sunweb	★★★
TUI	★★★
Booking.com	★★★
Corendon	★★★

€ 647 mln

was de waarde van de 55,4 miljoen kilo aan voedsel die in 2023 werd weggegooid.

Bron: Sectorvisie horeca & recreatie, Rabobank

Restaurants, Entertainment & Leisure

Top 19 ►►

01	De Efteling
02	Libéma
03	Holland Casino
04	McDonald's Nederland
05	Nederlandse Loterij
06	Starbucks
07	New York Pizza
08	Burger King
09	KFC
10	La Place (Jumbo)
11	Kinopolis
12	Domino's Pizza
13	Subway
14	Restaurant Company Europe (oa Loetje, Happy Italy)
15	Pathé Bioscopen
16	Basic-Fit
17	Stage Entertainment
18	SportCity
19	Just Eat Takeaway.com (incl. Thuisbezorgd.nl)

Ecologisch

De Efteling	★★★★
Nederlandse Loterij	★★★
Libéma	★★★
McDonald's Nederland	★★★
Starbucks	★★★
La Place (Jumbo)	★★★
Holland Casino	★★★
New York Pizza	★★★
KFC	★★★
Burger King	★★★

Domino's Pizza	★★★
Basic-Fit	★★★
Pathé Bioscopen	★★★
Kinopolis	★★★
Restaurant Company Europe (oa Loetje, Happy Italy)	★★★
Subway	★★★
Just Eat Takeaway.com (incl. Thuisbezorgd.nl)	★★
Stage Entertainment	★★
SportCity	★★

Sociaal

De Efteling	★★★★
Burger King	★★★
Holland Casino	★★★
McDonald's Nederland	★★★
Nederlandse Loterij	★★★
Libéma	★★★
KFC	★★★
New York Pizza	★★★
Starbucks	★★★
Subway	★★★
Kinopolis	★★★
La Place (Jumbo)	★★★
Pathé Bioscopen	★★★
Restaurant Company Europe (oa Loetje, Happy Italy)	★★★
Domino's Pizza	★★★
Basic-Fit	★★★
Stage Entertainment	★★
SportCity	★★
Just Eat Takeaway.com (incl. Thuisbezorgd.nl)	★★

Governance

Libéma	★★★★
De Efteling	★★★★
Holland Casino	★★★★
Burger King	★★★
McDonald's Nederland	★★★
Nederlandse Loterij	★★★
Starbucks	★★★
KFC	★★★
New York Pizza	★★★
La Place (Jumbo)	★★★
Restaurant Company Europe (oa Loetje, Happy Italy)	★★★
Kinopolis	★★★
Pathé Bioscopen	★★★
Domino's Pizza	★★★
Basic-Fit	★★★
Subway	★★★
SportCity	★★
Stage Entertainment	★★
Just Eat Takeaway.com (incl. Thuisbezorgd.nl)	★★

Datacenters

Zakelijke beslissers zijn (zeer) kritisch op data- en AI-specialisten en bedrijven in de ICT-dienstverlening en implementatie.

Daar staat tegenover dat bedrijven die actief zijn in IT-netwerken en –hardware op het groene schild worden gehesen.

Ook softwarebedrijven scoren goed. De Rotterdamse CSR-softwareleverancier Salacia veroverde zelfs een plek in de top 10. Dat is opvallend: door de dereguleringsgolf die Brussel in zijn greep heeft, nam de vraag naar dergelijke dienstverleners afgelopen jaar juist af. Minder bedrijven hoeven namelijk aan de rapportage- en *due-diligence*-verplichtingen van de EU te voldoen, bovendien worden die twee jaar later van kracht dan gepland.

Gestuwd door de toenemende digitalisering én de inzet van kunstmatige intelligentie in bedrijfsprocessen, blijft de IT-dienstensector groeien. AI leidt tot nieuwe toepassingen: van betere diagnoses in de zorg tot effectievere fraudedetectie bij banken. Maar die vragen om rekenkracht, en dus om meer datacenters. Volgens het Internationale Energieagentschap (IEA) kan het wereldwijde elektriciteitsgebruik hiervan binnen vijf jaar verdubbelen van 1,5% naar 3%. Ofwel: 415 TWh in 2024 naar 945 TWh in 2030, een stijging gelijk aan het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van Frankrijk.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

200

operationele datacenters
staan er in ons land, met
een capaciteit van
ongeveer 1.000 MW

Bron: RaboResearch

CSR-software

Top 6

- 01 Salacia
- 02 Intire
- 03 PRé
- 04 EcoVadis
- 05 GSES (Global Sustainable Enterprise System)
- 06 Novata

Ecologisch

Salacia	★★★★
Intire	★★★★
EcoVadis	★★★★
PRé	★★★★
Novata	★★
GSES (Global Sustainable Enterprise System)	★★

Sociaal

Intire	★★★★
Salacia	★★★★
PRé	★★★★
GSES (Global Sustainable Enterprise System)	★★★★
EcoVadis	★★
Novata	★★

Governance

Salacia	★★★★
PRé	★★★★
Intire	★★★★
EcoVadis	★★★★
Novata	★★
GSES (Global Sustainable Enterprise System)	★★

Data & (artificial) intelligence

Top 10

- 01 BigData Republic
- 02 Conclusion Intelligence
- 03 Artefact
- 04 Snowflake
- 05 SAS
- 06 EDM (The Data Agency)
- 07 Infotopics
- 08 Tableau (Salesforce)
- 09 ADC
- 10 Digital Power

Ecologisch

Artefact	★★★★
Conclusion Intelligence	★★★★

BigData Republic	★★★
Snowflake	★★★
SAS	★★★
Infotopics	★★★
EDM (The Data Agency)	★★★
Tableau (Salesforce)	★★
ADC	★★
Digital Power	★★

Sociaal

Conclusion Intelligence	★★★
BigData Republic	★★★
Artefact	★★★
SAS	★★★
Snowflake	★★★
EDM (The Data Agency)	★★★
Infotopics	★★
Tableau (Salesforce)	★★
Digital Power	★★
ADC	★★

Governance

BigData Republic	★★★★
Snowflake	★★★
Conclusion Intelligence	★★★
EDM (The Data Agency)	★★★
SAS	★★★
Artefact	★★★
ADC	★★★
Infotopics	★★★
Tableau (Salesforce)	★★★
Digital Power	★★

ICT Dienstverlening & Implementatie

Top 34 ▶▶

01	Fox-IT (NCC Group)
02	EY Studio+
03	IBM
04	ICT Group
05	Citrix
06	Bechtle
07	Oracle
08	Lukkien
09	OGD ict-diensten
10	Conclusion
11	2AT
12	Azerion
13	ilionx
14	Accenture
15	InSpark (KPN)

16	Dustin
17	TD Synnex
18	Arrow ECS
19	Ctac
20	Sogeti (Capgemini)
21	Pink Elephant
22	SLTN
23	Atos
24	Centric
25	Infosys
26	Diebold Nixdorf
27	Sopra Steria
28	Monks
29	Simac
30	CGI
31	iO
32	Unica ICT Solutions
33	Odin Groep
34	Unisys

Ecologisch

IBM	★★★★
Lukkien	★★★★
Fox-IT (NCC Group)	★★★
Bechtle	★★★
Citrix	★★★
ICT Group	★★★
Oracle	★★★
EY Studio+	★★★
OGD ict-diensten	★★★
Dustin	★★★
ilionx	★★★
Conclusion	★★★
InSpark (KPN)	★★★
2AT	★★★
Azerion	★★★
Accenture	★★★

100.000
huishoudens

Een op AI gefocust hyperscale
datacenter verbruikt evenveel
elektriciteit als 100.000
huishoudens

Bron: IEA

Sogeti (Capgemini)	★★★
Arrow ECS	★★★★
Monks	★★★★
Odin Groep	★★★★
Atos	★★★★
TD Synnex	★★★★
Pink Elephant	★★★★
Infosys	★★★★
SLTN	★★★★
Centric	★★★★
Diebold Nixdorf	★★
Ctac	★★
Sopra Steria	★★
Unica ICT Solutions	★★
iO	★★
CGI	★★
Simac	★★
Unisys	★

Social

Fox-IT (NCC Group)	★★★★
EY Studio+	★★★★
ICT Group	★★★★
TD Synnex	★★★★
Lukkien	★★★★
IBM	★★★★
Citrix	★★★★
Oracle	★★★★
Arrow ECS	★★★★
OGD ict-diensten	★★★★
Bechtel	★★★★
Accenture	★★★★
Conclusion	★★★★
Azerion	★★★★
2AT	★★★★
InSpark (KPN)	★★★★
ilionx	★★★★
Centric	★★★★
Sogeti (Capgemini)	★★★★
Ctac	★★★★
Atos	★★★★
Dustin	★★★★
Pink Elephant	★★★★
SLTN	★★★★
Sopra Steria	★★★★
Infosys	★★★★
Monks	★★★★
Diebold Nixdorf	★★
CGI	★★
Unica ICT Solutions	★★
Simac	★★
Unisys	★★
iO	★★
Odin Groep	★

Governance

EY Studio+	★★★★
Fox-IT (NCC Group)	★★★★
ICT Group	★★★★
Ctac	★★★★
Azerion	★★★★
Bechtel	★★★★
Citrix	★★★★
IBM	★★★★
2AT	★★★★
Dustin	★★★★
ilionx	★★★★
Conclusion	★★★★
Oracle	★★★★
InSpark (KPN)	★★★★
OGD ict-diensten	★★★★
Accenture	★★★★
TD Synnex	★★★★
Pink Elephant	★★★★
SLTN	★★★★
Simac	★★★★
Sogeti (Capgemini)	★★★★
iO	★★★★
Lukkien	★★★★
Infosys	★★★★
Diebold Nixdorf	★★★★
Arrow ECS	★★★★
Centric	★★★★
Atos	★★★★
Unisys	★★
Sopra Steria	★★
CGI	★★
Monks	★★
Unica ICT Solutions	★★
Odin Groep	★★

**IT Network & Hardware
(vh IT & Telecom)*****Top 10** ➤➤

- 01 Fairphone
- 02 Eurofiber Cloud Infra
- 03 KPN
- 04 Dell Technologies
- 05 Cognizant
- 06 Siemens
- 07 Ericsson
- 08 Sony Nederland
- 09 Acer
- 10 T-Systems

Ecologisch

Eurofiber Cloud Infra	★★★★
Sony Nederland	★★★★
Epson	★★★★
Siemens	★★★★
Ericsson	★★★★
KPN	★★★★
Samsung Electronics Benelux	★★★★
Fairphone	★★★★
Lenovo	★★★★
HP Inc.	★★★★

Sociaal

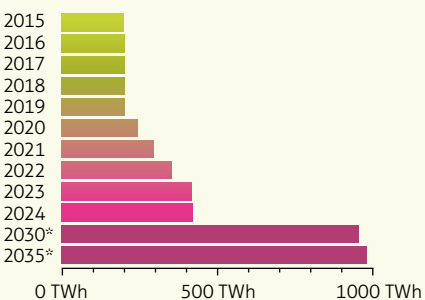
Fairphone	★★★★
Cognizant	★★★★
KPN	★★★★
Dell Technologies	★★★★
Acer	★★★★
Ericsson	★★★★
Canon	★★★★
Eurofiber Cloud Infra	★★★★
Detron	★★★★
T-Systems	★★★★

Governance

Cognizant	★★★★
Fairphone	★★★★
Siemens	★★★★
Xerox	★★★★
Bosch Rexroth	★★★★
KPN	★★★★
Sony Nederland	★★★★
Acer	★★★★
Dell Technologies	★★★★
Eurofiber Cloud Infra	★★★★

Huidig en verwacht*

Wereldwijd elektriciteitsverbruik datacenters
2015-2035 (in Terawattuur)

Bron: IEA, Goldman Sachs Global Investment Research

Software & Solutions*

Top 10 ▷▷

01 Google
02 Mendix
03 GitLab
04 AFAS Software
05 SAP
06 Salesforce
07 Exact
08 Dassault Systèmes
09 Visma Software (Visma)
10 Microsoft

Ecologisch

Google	★★★★
SoftwareOne	★★★★
AFAS Software	★★★★
GitLab	★★★★
SAP	★★★★
Mendix	★★★★
YellowTail (Conclusion)	★★★
Dassault Systèmes	★★★
Visma Software (Visma)	★★★
Microsoft	★★★

Sociaal

Dassault Systèmes	★★★★
Google	★★★★
Salesforce	★★★★
Exact	★★★★
Mendix	★★★★
GitLab	★★★★
SAP	★★★
AFAS Software	★★★
Visma Software (Visma)	★★★
Visma Raet (Visma)	★★★

Governance

Google	★★★★
SAP	★★★★
AFAS Software	★★★★
Salesforce	★★★★
Mendix	★★★★
Exact	★★★★
ADP	★★★★
GitLab	★★★★
Visma Software (Visma)	★★★
Visma Raet (Visma)	★★★

RESULTATEN

Industrie

Grootste uitstoter

De industrie was vorig jaar verantwoordelijk voor 33% van de totale CO₂-uitstoot in Nederland. Als grootste uitstoter van ons land speelt de sector een cruciale rol in de verduurzamingsopgave.

Begin dit jaar gaf 30% van de industriële bedrijven aan dit jaar niet te (kunnen) investeren in verduurzaming, tegen 25% een jaar eerder. Vooral financiële beperkingen en onzekerheid over de economie en het beleid belemmeren de investeringen. In de metaal-industrie was de daling het grootst: 43%, tegen 30% een jaar eerder (CBS). Dat kan verklaren dat metaalbedrijven minder positief worden beoordeeld dan andere spelers in de sector. In de chemie, door zakelijke beslissers het best gewaardeerd, investeerden juist iets meer bedrijven in verduurzaming.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

40 megaton
CO₂-eq

Tussen 1990 en 2024 daalde de industriële uitstoot met 40 megaton CO₂-equivalent. In totaal werd 83 megaton minder aan broeikasgassen uitgestoten.

Bron: CBS

Chemie, Farmacie & Life sciences*

Top 10 >>

01	Fujifilm
02	Hexion
03	Pfizer
04	AstraZeneca
05	Avery Dennison
06	AkzoNobel
07	GlaxoSmithKline (GSK)
08	Hollarts Plastic Group
09	Fagron
10	Johnson & Johnson Innovative Medicine

Ecologisch

AstraZeneca	★★★★
Pfizer	★★★★
Fujifilm	★★★★
GlaxoSmithKline (GSK)	★★★★
Johnson & Johnson Innovative Medicine	★★★★
AkzoNobel	★★★★
Abbott	★★★
Avery Dennison	★★★
Hexion	★★★
Novartis	★★★

Sociaal

Fagron	★★★★
Hollarts Plastic Group	★★★★
Avery Dennison	★★★★
Hexion	★★★★
AkzoNobel	★★★
GlaxoSmithKline (GSK)	★★★
Fujifilm	★★★
Pfizer	★★★
AstraZeneca	★★★
Astellas Pharma	★★★

Governance

Fujifilm	★★★★
Hollarts Plastic Group	★★★★
Hexion	★★★★
Pfizer	★★★★
AkzoNobel	★★★★
GlaxoSmithKline (GSK)	★★★★
AstraZeneca	★★★★
Avery Dennison	★★★★
Fagron	★★★
BASF	★★★

Machine- en werktuigbouw & Elektrotechniek*

Top 10 ▷▷

- 01 ASML
- 02 Aalberts
- 03 Philips
- 04 Thales Nederland
- 05 ASM International
- 06 ABB Group
- 07 Honeywell
- 08 SKF
- 09 Ammeraal Beltech
- 10 Alewijnse

Ecologisch

ASML	★★★★
Aalberts	★★★
Philips	★★★
ASM International	★★★
NTS-Group	★★★
Thales Nederland	★★★
Alewijnse	★★★
SKF	★★★
Itho Daalderop	★★★
Eaton Industries	★★

Sociaal

Honeywell	★★★★
ASML	★★★★
Thales Nederland	★★★
ASM International	★★★
Philips	★★★
Aalberts	★★★
Ammeraal Beltech	★★★
ABB Group	★★★
Eaton Industries	★★★
SKF	★★★

Governance

ASML	★★★★
Thales Nederland	★★★★
Aalberts	★★★
Alewijnse	★★★
Philips	★★★
ABB Group	★★★
ASM International	★★★
Sif Group	★★★
SKF	★★★
Ammeraal Beltech	★★★

Metaalindustrie

Top 10 ▷▷

- 01 Constellium
- 02 Ardagh Group
- 03 Severfield Steel Construction Netherlands
- 04 Van Merksteijn International
- 05 Van Leeuwen Buizen Groep
- 06 Andus Group
- 07 ROTO Groep
- 08 Nyrstar
- 09 Wuppermann Staal Nederland
- 10 Tata Steel

Ecologisch

Constellium	★★★★
Ardagh Group	★★★
Severfield Steel Construction Netherlands	★★★
Wuppermann Staal Nederland	★★★
Van Merksteijn International	★★★
ROTO Groep	★★★
Van Leeuwen Buizen Groep	★★★
Andus Group	★★★
Nyrstar	★★★
Tata Steel	★★★

Sociaal

Constellium	★★★★
Severfield Steel Construction Netherlands	★★★
Andus Group	★★★
ROTO Groep	★★★
Ardagh Group	★★★
Van Merksteijn International	★★★
Nyrstar	★★★
Van Leeuwen Buizen Groep	★★★
Tata Steel	★★★
Wuppermann Staal Nederland	★★★

▷▷
5,9 miljoen
ton CO₂

was de uitstoot van Tata Steel
in 2024. In 2023 was dit 4,5
miljoen, vanwege onderhoud
aan een hoogoven.

Bron: Nederlandse Emissieautoriteit

RESULTATEN

Industrie

52,8%

is het percentage industriepartijen dat financiële beperkingen als belangrijkste belemmering beschouwt bij het klimaatneutraal maken van de bedrijfsvoering.

Bron: CBS

Governance

Ardagh Group	★★★
Constellium	★★★
Severfield Steel Construction Netherlands	★★★
Van Merksteijn International	★★★
Van Leeuwen Buizen Groep	★★★
Nyrstar	★★★
Andus Group	★★★
ROTO Groep	★★★
Tata Steel	★★★
Wuppermann Staal Nederland	★★★

Olie- en gasindustrie

Top 10

01 Enviem
02 Gasunie (incl. EemsEnergyTerminal)
03 NAM
04 Shell
05 Linde Gas
06 ExxonMobil
07 BP Nederland
08 VARO Energy
09 TAQA Energy
10 TotalEnergies

Ecologisch

Enviem	★★★★
Gasunie (incl. EemsEnergyTerminal)	★★★★
Shell	★★★
NAM	★★★

Linde Gas	★★★
BP Nederland	★★★
VARO Energy	★★★
ExxonMobil	★★★
TotalEnergies	★★
TAQA Energy	★★

Sociaal

Enviem	★★★★
Gasunie (incl. EemsEnergyTerminal)	★★★★
NAM	★★★★
ExxonMobil	★★★
Shell	★★★
Linde Gas	★★★
VARO Energy	★★★
TAQA Energy	★★
GasTerra	★★
BP Nederland	★★

Governance

Enviem	★★★★
Gasunie (incl. EemsEnergyTerminal)	★★★
NAM	★★★
ExxonMobil	★★★
Shell	★★★
Linde Gas	★★★
BP Nederland	★★★
TAQA Energy	★★★
TotalEnergies	★★
VARO Energy	★★

Uitstoot industrie in 2024

(in CO₂-equivalent)

Chemische industrie

16,6 megaton

Aardolie-industrie

9,9 megaton

Basismetaalindustrie

6 megaton

Lachgas, F-gassen en overig methaan

3 megaton

Afvalstortplaatsen (methaan)

1,8 megaton

Overige industrie

10,1 megaton

Bron: CBS

ENVIEM

OP KOERS NAAR EEN DUURZAME TOEKOMST

ENVIEM is al decennialang een vaste waarde in de wereld van mobiliteit en energie. Maar achter vertrouwde merken als TinQ, Gulf en Hezelaer Energy voltrekt zich een stille revolutie. Waar ooit liters brandstof de enige drijvende kracht waren, draait het vandaag ook om kilowatturen, data en klantbeleving.

“We bewegen van oliebedrijf naar energiebedrijf”, zegt CEO Erik Aaftink. “Dat doen we stap voor stap, met een duidelijke richting en een lange adem.” Hij geeft samen met CFO Erwin Meijer leiding aan een organisatie die midden in de energietransitie staat. ENVIEM is geen nieuwkomer: het bedrijf heeft diepe wor-

tels in de brandstof distributie en ontwikkelt zich razendsnel tot een veelzijdige speler die investeert in duurzame energie, laadinfra en innovatieve klantconcepten. “Het mooie van deze organisatie”, zegt Meijer, “is dat we de wendbaarheid van een familiebedrijf combineren met de slagkracht van een landelijke en internationale speler. Dat maakt ons snel en flexibel.”

OMSLAG

Het omslagpunt kwam enkele jaren geleden. De markt voor fossiele brandstoffen stabiliseerde, terwijl de vraag naar elektrisch laden, zonne-energie en energiebeheer groeide. ENVIEM zag het niet als bedreiging, maar als kans. “We hadden de infrastructuur, de kennis en het netwerk al”, zegt Aaftink. “Wat we nodig hadden,

was de durf om het model om te bouwen." Die omslag kreeg concreet vorm met de overname van Hezelaer Energy, het Eindhovense energiebedrijf dat actief is in duurzame energieoplossingen voor bedrijven en stroom en gas voor consumenten. "Hezelaer bracht ons nieuwe kennis, technologie en vooral een andere manier van denken", vertelt

Meijer. "Waar wij traditioneel vanuit logistiek en retail dachten, denken zij in datastromen en klantverbruik. Dat vult elkaar perfect aan."

TRANSITIE VERSNELLEN

In dit kader komt ENVIEM binnenkort met een bijzonder initiatief. Aaftink: "Klanten die bij ons een energiecontract afsluiten krij-

gen extra korting als ze bij ons tanken of laden. Wij zijn voor zover ik weet de enige die dit aanbieden. We willen hiermee een bijdrage leveren aan de transitie naar schone energie."

ENVIEM werkt daarnaast ook hard aan het verkleinen van de eigen footprint. Zo lukt het om ieder jaar meer liters te vervoeren met minder brandstof. De chauf-

DEEL ONLINE

feurs van de tankwagens worden via een app gecoacht in hun rijgedrag en met behulp van AI worden de meest efficiënte transportschema's opgesteld. Daarnaast is het concern druk bezig om zijn tankstations uit te rusten met zonnepanelen. Aaftink: "Het gaat nu om een eerste serie van 55 tankstations die voor 20 tot 25% gaan voorzien in de eigen energiebehoefte. Dat is aanzienlijk, want die tankstations zijn erg energie-intensief. We zijn nu ook de batterijsector aan het onderzoeken. Deze sector is sterk in ontwikkeling en ik sluit niet uit dat we ook hierin sterk gaan groeien."

Deze strategie van het nauwlettend in de gaten houden van ontwikkelingen wordt breed doorgevoerd. Zo stelt Aaftink dat dit ook geldt voor de inzet van snelladers: "We bieden onze klanten gemak en een uiterst lage prijs dicht bij huis. De ontwikkelingen op het gebied van snelladers gaan nu heel snel. Zodra de tijd hiervoor rijp is, gaan wij deze

laders ook bij onze stations introduceren."

VERBINDING

ENVIEM zoekt nadrukkelijk de verbinding met de samenleving. Via partnerships met voetbalclubs toont het bedrijf zijn lokale betrokkenheid. Zo heeft het sponsorcontracten afgesloten met een aantal professionele clubs, vooral in de grens-regio. Meijer: "Zij gebruiken apps om veelvuldig in contact te komen met hun fans en dit is voor ons een mooi kanaal om die mensen te bereiken met onze propositie. Deze bestaat uit een combinatie van energiecontract, laden en tanken, waarbij een deel van de opbrengsten terugvloeit naar hun club in de vorm van een variabele sponsorbijdrage."

Er is gekozen voor clubs in de grensregio, omdat ENVIEM vooral in dat deel van het land extra inspanningen wil leveren. Aaftink: "De reden is duidelijk: we willen mensen stimuleren om vooral aan deze kant van de grens te tanken."

WAARDE TOEVOEGEN

De komende jaren wil ENVIEM zijn positie als energiebedrijf verder versterken. Investerings in laadnetwerken, zonne-energie en innovatieve energiediensten staan hoog op de agenda. Maar Aaftink benadrukt dat groei nooit een doel op zich is. "Het gaat ons niet om groter worden, maar om beter. We willen waarde toevoegen – voor klanten, medewerkers én de samenleving." Dat vraagt visie en discipline. Meijer: "Je moet koersvast blijven, ook als de omstandigheden veranderen. Daar helpt onze structuur als familiebedrijf enorm bij. We kunnen rustig bouwen, zonder elke week uit te hoeven leggen waarom we iets doen." Aaftink knikt instemmend. "We staan aan het begin van een nieuw hoofdstuk", besluit hij. "De komende jaren zullen bepalend zijn voor hoe Nederland omgaat met energie, mobiliteit en duurzaamheid. ENVIEM wil daar niet alleen in meebewegen, maar mede richting aan geven." <

**'KLANTEN DIE EEN ENERGIE-
CONTRACT AFSLUITEN KRIJGEN
EXTRA KORTING ALS ZE
BIJ ONS TANKEN OF LADEN'**

DEEL ONLINE

BALANS TUSSEN STENEN EN MENSEN

De Alliantie is een missiegedreven woningcorporatie die verder kijkt dan stenen stapelen alleen. Bestuursvoorzitter Roelien Ritsema van Eck over de balans tussen bouwen, verbinden en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

“De Alliantie is een trotse en ambitieuze maatschappelijke organisatie”, zegt Roelien Ritsema van Eck, bestuursvoorzitter van de woningcorporatie. “Onze missie – iedereen een passend thuis – is de kern van alles wat we doen. Het woord thuis is wezenlijk anders dan huis”, legt ze uit. “Een huis is een gebouw, maar een thuis is een plek waar je je veilig voelt, waar mensen elkaar kennen en naar elkaar omkijken. Onze missie reikt dan ook verder dan het bieden van een dak boven het hoofd. Mensen moeten zich thuis voelen in hun buurt. Dat vraagt om veilige, duurzame en veerkrachtige wijken.”

MEDEVERANTWOORDELIJK

De Alliantie bezit en beheert zo’n 60.000 woningen en bouwt in 2025 zo’n 1700 nieuwe huizen, vooral voor mensen met een bescheiden inkomen. “We zijn de grootste maatschappelijke bouwer in Nederland. Maar bouwen alleen is niet genoeg”, benadrukt Ritsema van Eck. “De problematiek in wijken neemt toe. Er wonen meer mensen met psychische problemen, met verschillende culturele achtergronden, problemen met hun gezondheid of financiële zorgen. Wij voelen ons medeverantwoordelijk voor een goede leefomgeving.” Die verantwoordelijkheid betekent nauw samenwerken met de

huurders en maatschappelijke partners. “We zijn geen zorgverlener”, zegt ze stellig. “Maar we zien wel hoe eenzaamheid en armoede invloed hebben op het welzijn van onze huurders. Als je door goede ontmoetingsplekken burens met elkaar in contact brengt, kun je problemen voorkomen en sociaal kapitaal versterken.”

COMMUNITY-APP

Een voorbeeld is de digitale community-app waarmee bewoners elkaar kunnen vinden, onderling hulp kunnen vragen of een reparatie kunnen melden. “Zo creëren we een netwerk waar mensen voor elkaar zorgen”, zegt Ritsema van Eck. “Dat is duurzaam in de breedste zin van het woord. Mensen zijn daardoor minder eenzaam en doen minder vaak een beroep op instellingen.”

Toch blijft de Alliantie bovenal een bouwer. “Het is altijd die tweebegintigheid”, zegt Ritsema van Eck. “Aan de ene kant bouwen we fors om de woningnood op te lossen, aan de andere kant werken we aan leefbare en duurzame buurten. We zoeken dan ook steeds de balans tussen stenen en mensen. Dát vinden wij missiegedreven werken in de praktijk. Ik ben trots op hoe wij met al onze collega’s hieraan invulling geven.” ◀

‘IEDEREEN EEN PASSEND THUIS IS DE KERN VAN ALLES WAT WE DOEN’

Roelien Ritsema van Eck

Logistiek (incl. maritieme- & luchtvaartindustrie)

Land, zee, lucht

Waar de waardering voor transport-, logistiek- en personenvervoersbedrijven deze categorie negatief beïnvloedt, zorgt de hoge score op ecologische duurzaamheid voor de lucht- en scheepvaart voor een impuls.

Opvallend, want de CO₂-uitstoot van de luchtvaart blijft stijgen, meldt de Nederlandse Emissieautoriteit: in 2024 met 3,1 miljoen ton, 17% meer dan een jaar eerder. Dat komt deels omdat meer vluchten worden meegeteld. Positief is dat luchtvaartmaatschappijen meer duurzame kerosine (SAF) bijmengen. Dat aandeel moet geleidelijk toenemen, van 2% in 2025 tot 70% in 2050. Al is dat niet genoeg om het hogere aantal vluchten te compenseren. De maritieme sector zag daarentegen een nieuw wereldwijd akkoord over de uitstoot van zeeschepen vastlopen en blijft dus aangewezen op een lappendeken aan regionale regels. Voor de Europese binnenvaart is zo'n ambitie er wel: in 2035 moet de CO₂-uitstoot met 35% zijn verminderd ten opzichte van 2015, om in 2050 op 0 uit te komen.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

Maritieme- en luchtvaartsector*

Top 10 ►►

01	Van Oord
02	SBM Offshore
03	Royal Boskalis
04	Stena Line
05	Airbus
06	Damen Shipyards
07	Oceanco
08	KLM
09	Heinen & Hopman
10	Fugro

Ecologisch

Van Oord	★★★★
SBM Offshore	★★★★
Airbus	★★★

Damen Shipyards	★★★
KLM	★★★
Oceanco	★★★★
Royal Boskalis	★★★
GKN Aerospace	★★★
Heinen & Hopman	★★★
Stena Line	★★★

Sociaal

Stena Line	★★★★
Airbus	★★★
Damen Shipyards	★★★
Van Oord	★★★
KLM	★★★
Heinen & Hopman	★★★
Royal Boskalis	★★★
SBM Offshore	★★★
Fugro	★★★
Royal IHC	★★★

Governance

Oceanco	★★★★
SBM Offshore	★★★★
Royal Boskalis	★★★★
Van Oord	★★★★
Fugro	★★★
Damen Shipyards	★★★
Stena Line	★★★
Airbus	★★★
Heinen & Hopman	★★★
GKN Aerospace	★★★

Personenvervoer*

Top 10 ►►

01	RET
02	Qbuzz
03	Arriva
04	DFDS
05	NS (Nederlandse Spoorwegen)
06	HTM Personenvervoer
07	Connexxion (Transdev Nederland)
08	GVB Amsterdam
09	Keolis Nederland
10	Munckhof Groep

Ecologisch

RET	★★★★
HTM Personenvervoer	★★★
Qbuzz	★★★
Arriva	★★★
NS (Nederlandse Spoorwegen)	★★★

RESULTATEN

Logistiek (incl. maritieme- & luchtvaartindustrie)

Connexxion (Transdev Nederland)	★★★
GVB Amsterdam	★★★
DFDS	★★★
Keolis Nederland	★★★
Munckhof Groep	★★★

Sociaal

RET	★★★
Qbuzz	★★★
DFDS	★★★
NS (Nederlandse Spoorwegen)	★★★
Arriva	★★★
EBS	★★★
HTM Personenvervoer	★★★
Connexxion (Transdev Nederland)	★★★
GVB Amsterdam	★★★
Keolis Nederland	★★★

Governance

HTM Personenvervoer	★★★
Arriva	★★★
DFDS	★★★
Qbuzz	★★★
NS (Nederlandse Spoorwegen)	★★★
Munckhof Groep	★★★
RET	★★★
Connexxion (Transdev Nederland)	★★★
GVB Amsterdam	★★★
Keolis Nederland	★★★

Transport en logistiek

Top 39 ▷▷

01 TSN Groen	★★★★
02 Rotra	★★★★
03 DB Cargo	★★★
04 Bleckmann	★★★
05 Jan de Rijk Logistics	★★★
06 Simon Loos	★★★
07 Neele-Vat Logistics	★★★
08 GLS	★★★
09 Vos Logistics	★★★
10 APM Terminals	★★★
11 De Rijke Group	★★★
12 Nijhof-Wassink Groep	★★★
13 STEF Nederland	★★★
14 MyParcel	★★★
15 PostNL	★★★
16 Müller Fresh Foods Logistics	★★★
17 DHL	★★★
18 Flexport	★★★
19 Daily Logistics Group	★★★

20 Rhenus Logistics	★★★
21 Mainfreight	★★★
22 DACHSER	★★★
23 CEVA Logistics	★★★
24 Euro-Rijn	★★★
25 Raben Group	★★★
26 Koninklijke Vopak	★★★
27 C. Steinweg Group	★★★
28 Kuehne + Nagel Logistics	★★★
29 CB	★★★
30 FedEx	★★★
31 DSV (incl. DB Schenker)	★★★
32 Mammoet	★★★
33 Brenger	★★★
34 H. Essers	★★★
35 DPD	★★★
36 Ewals Cargo Care	★★★
37 Samskip	★★★
38 UPS	★★★
39 Parcel International	★★★

Ecologisch

TSN Groen	★★★★
Rotra	★★★★
Jan de Rijk Logistics	★★★
De Rijke Group	★★★
Simon Loos	★★★
Nijhof-Wassink Groep	★★★
DB Cargo	★★★
MyParcel	★★★
APM Terminals	★★★
Flexport	★★★
DHL	★★★
Vos Logistics	★★★
STEF Nederland	★★★
DSV (incl. DB Schenker)	★★★
CEVA Logistics	★★★
Bleckmann	★★★
Mainfreight	★★★
GLS	★★★
PostNL	★★★
Raben Group	★★★
Neele-Vat Logistics	★★★
C. Steinweg Group	★★★
Mammoet	★★★
FedEx	★★★
Müller Fresh Foods Logistics	★★★
H. Essers	★★★
Euro-Rijn	★★★
DACHSER	★★★
Ewals Cargo Care	★★★
CB	★★★
Kuehne + Nagel Logistics	★★★
Daily Logistics Group	★★★

Logistiek (incl. maritieme- & luchtvaartindustrie)

89,4%

was de punctualiteit van de Nederlandse treinen in 2024. Dat ligt boven de bodemwaarde van 88,9%, maar onder de streefwaarde van 91,5%

Bron: Jaarverslag NS

Samskip	★★★
DPD	★★★
Rhenus Logistics	★★★
Koninklijke Vopak	★★★
UPS	★★
Brenger	★★
Parcel International	★

Sociaal

TSN Groen	★★★★
DB Cargo	★★★★
Bleckmann	★★★★
Rhenus Logistics	★★★
Flexport	★★★
Vos Logistics	★★★
Neele-Vat Logistics	★★★
Müller Fresh Foods Logistics	★★★
Simon Loos	★★★
Daily Logistics Group	★★★
De Rijke Group	★★★
GLS	★★★
APM Terminals	★★★
Jan de Rijk Logistics	★★★
Rotra	★★★
Koninklijke Vopak	★★★
Nijhof-Wassink Groep	★★★
PostNL	★★★
Kuehne + Nagel Logistics	★★★
Mainfreight	★★★
STEF Nederland	★★★
DHL	★★★
Mammoet	★★★
CB	★★★
DACHSER	★★★
Raben Group	★★★

H. Essers	★★★
CEVA Logistics	★★★
MyParcel	★★★
FedEx	★★★
Euro-Rijn	★★★
DPD	★★★
Brenger	★★★
C. Steinweg Group	★★★
Samskip	★★★
DSV (incl. DB Schenker)	★★
Ewals Cargo Care	★★
UPS	★★
Parcel International	★

Governance

TSN Groen	★★★★
Rotra	★★★★
Jan de Rijk Logistics	★★★
Bleckmann	★★★
DB Cargo	★★★
GLS	★★★
Neele-Vat Logistics	★★★
Simon Loos	★★★
Brenger	★★★
Vos Logistics	★★★
Euro-Rijn	★★★
MyParcel	★★★
DACHSER	★★★
STEF Nederland	★★★
APM Terminals	★★★
Kuehne + Nagel Logistics	★★★
DHL	★★★
PostNL	★★★
CB	★★★
Rhenus Logistics	★★★
Müller Fresh Foods Logistics	★★★
Daily Logistics Group	★★★
FedEx	★★★
De Rijke Group	★★★
Mainfreight	★★★
Ewals Cargo Care	★★★
Nijhof-Wassink Groep	★★★
DSV (incl. DB Schenker)	★★★
CEVA Logistics	★★★
Raben Group	★★★
C. Steinweg Group	★★★
Koninklijke Vopak	★★★
DPD	★★★
H. Essers	★★★
Mammoet	★★★
Flexport	★★
UPS	★★
Samskip	★★
Parcel International	★★

RESULTATEN

Mobiliteit

Deelmobiliteit

Opvallend is dat de auto-industrie beter gewaardeerd wordt dan de duurzame mobiliteitsbranche.

Automotive dienstverleners als schadebedrijven, dealers en leasemaatschappijen worden daarentegen kritisch beoordeeld, met name op het gebied van sociale duurzaamheid. De positieve waardering van de auto-industrie heeft wellicht te maken met de enorme groei van elektrisch en hybride rijden. Niet vreemd dat elektrische-autoproducent Polestar de lijst van autofabrikanten aanvoert. Dit jaar telde ons land voor het eerst iets meer dan 1 miljoen stekkerauto's (+33%), waarvan 594.000 volledig elektrisch en 410.000 plug-in hybrides. Voor het eerst waren er ook meer stekkerauto's in particulier (503.000) dan zakelijk bezit (442.000). Al groeit het besef dat we voor echte verduurzaming minder naar bezitten en meer naar delen moeten kijken. Naar partijen als Greenwheels, SnappCar en MyWheels dus. Deelmobiliteit helpt om (groeiende) steden bereikbaar en leefbaar te houden. Net als vaker de fiets pakken, en dan sleutelt koploper Swapfiets ook nog eens aan 100% circulaire fietsen.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

28,8
megaton
CO₂-eq

was de uitstoot van de
Nederlandse mobiliteitssector in
2024, 6% minder dan in 2023.

Bron: CBS

Auto-industrie & Toeleveranciers

Top 23

01	Polestar
02	Hyundai Motor Netherlands
03	Volvo Cars
04	Tesla Motors Netherlands
05	BMW Group Nederland
06	Scania
07	Ford Nederland
08	Nedschroef
09	Yamaha
10	Apollo Tyres (vh Apollo Vredestein)
11	VDL Groep
12	Mercedes-Benz
13	Visscher Caravelle
14	Ebusco
15	Bosal Nederland
16	Kia Nederland
17	Mitsubishi
18	DAF
19	Stellantis (oa Opel, Fiat, Peugeot, Alfa Romeo, Citroën)
20	Nio Nederland
21	Denso Europe
22	LKQ Europe
23	Inalfa Roof Systems

Ecologisch

BMW Group Nederland	★★★★
Polestar	★★★★
Hyundai Motor Netherlands	★★★★
Volvo Cars	★★★★
Tesla Motors Netherlands	★★★★
Mercedes-Benz	★★★★
VDL Groep	★★★★
Scania	★★★★
Ford Nederland	★★★
Nedschroef	★★★
Ebusco	★★★
DAF	★★★
Visscher Caravelle	★★★
Bosal Nederland	★★★
Kia Nederland	★★★
Mitsubishi	★★★
Apollo Tyres (vh Apollo Vredestein)	★★★
LKQ Europe	★★★
Yamaha	★★★
Denso Europe	★★★
Stellantis (oa Opel, Fiat, Peugeot, Alfa Romeo, Citroën)	★★★
Nio Nederland	★★★
Inalfa Roof Systems	★★

Sociaal

Polestar	★★★★
Tesla Motors Netherlands	★★★★
Hyundai Motor Netherlands	★★★★
Volvo Cars	★★★★
Nedschroef	★★★★
BMW Group Nederland	★★★★
Ford Nederland	★★★★
Scania	★★★★
Apollo Tyres (vh Apollo Vredestein)	★★★
Bosal Nederland	★★★
Visscher Caravelle	★★★
Ebusco	★★★
Yamaha	★★★
Kia Nederland	★★★
DAF	★★★
Mitsubishi	★★★
Mercedes-Benz	★★★
VDL Groep	★★★
Stellantis (oa Opel, Fiat, Peugeot, Alfa Romeo, Citroën)	★★★
Denso Europe	★★★
Nio Nederland	★★★
Inalfa Roof Systems	★★★
LKQ Europe	★★

Governance

Yamaha	★★★★
Polestar	★★★★
Volvo Cars	★★★★
Hyundai Motor Netherlands	★★★★
Tesla Motors Netherlands	★★★★
Scania	★★★★
Apollo Tyres (vh Apollo Vredestein)	★★★★
BMW Group Nederland	★★★
Ford Nederland	★★★
Nedschroef	★★★
Visscher Caravelle	★★★
VDL Groep	★★★
Ebusco	★★★
Kia Nederland	★★★
Mitsubishi	★★★
Stellantis (oa Opel, Fiat, Peugeot, Alfa Romeo, Citroën)	★★★
Bosal Nederland	★★★
Nio Nederland	★★★
Mercedes-Benz	★★★
DAF	★★★
Denso Europe	★★★
LKQ Europe	★★★
Inalfa Roof Systems	★★

Automotive dienstverlening (schadebedrijven, dealers, leasemaatschappijen)*

Top 10 ▶▶

01 Riva Holding
02 BMW Financial Services
03 Mercedes-Benz Financial Services Nederland
04 Ayvens (vh Leaseplan, ALD Automotive)
05 SchadeNet (vh Care Schadeservice)
06 Athlon
07 Carglass (Belron Nederland)
08 AutoBinck
09 Hedin Automotive (vh. Stern)
10 Louwman Group

Ecologisch

Riva Holding	★★★★
BMW Financial Services	★★★★
Mercedes-Benz Financial Services Nederland	★★★★
Ayvens (vh Leaseplan, ALD Automotive)	★★★★
Autolease van Centraal Beheer (Achmea)	★★★★
SchadeNet (vh Care Schadeservice)	★★★
Carglass (Belron Nederland)	★★★
Pouw	★★★
Broekhuis	★★★
Wensink	★★★

Sociaal

Ayvens (vh Leaseplan, ALD Automotive)	★★★★
Riva Holding	★★★★
Hedin Automotive (vh. Stern)	★★★★
Mercedes-Benz Financial Services Nederland	★★★
AutoBinck	★★★
SchadeNet (vh Care Schadeservice)	★★★
Athlon	★★★
Wensink	★★★
BMW Financial Services	★★★
Pon	★★★

Governance

Riva Holding	★★★★
BMW Financial Services	★★★★
Mercedes-Benz Financial Services Nederland	★★★★
Athlon	★★★
SchadeNet (vh Care Schadeservice)	★★★
Dutchlease	★★★
AutoBinck	★★★
Euromaster	★★★

RESULTATEN

Mobiliteit

Carglass (Belron Nederland)	★★★
Alphabet Nederland	★★★

Duurzame mobiliteit

Top 8 ►►

01 Swapfiets
02 ARN (Auto Recycling Nederland)
03 Greenwheels
04 SnappCar
05 MyWheels
06 Squad Mobility
07 Cyclis Bike Lease
08 Toogethr

Ecologisch

Swapfiets	★★★★
SnappCar	★★★★
Greenwheels	★★★★
MyWheels	★★★★
ARN (Auto Recycling Nederland)	★★★

Cyclis Bike Lease	★★★
Squad Mobility	★★★
Toogethr	★★★

Sociaal

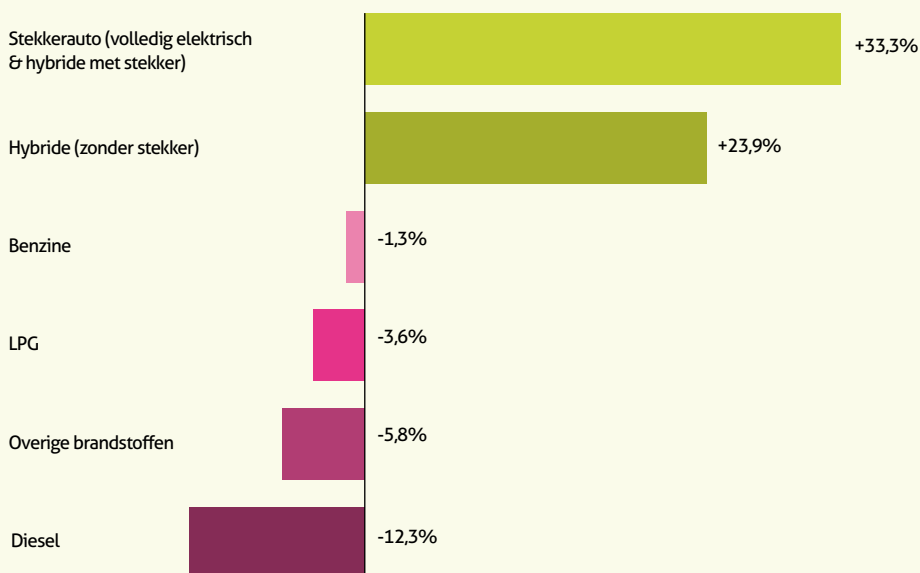
ARN (Auto Recycling Nederland)	★★★★
Swapfiets	★★★★
Greenwheels	★★★★
SnappCar	★★★
Squad Mobility	★★★
MyWheels	★★★
Cyclis Bike Lease	★★★
Toogethr	★★★

Governance

ARN (Auto Recycling Nederland)	★★★★
Swapfiets	★★★★
SnappCar	★★★
Squad Mobility	★★★
MyWheels	★★★★
Greenwheels	★★★★
Toogethr	★★★
Cyclis Bike Lease	★★★

Ontwikkeling personenauto's

op 1 januari 2025 tov een jaar eerder, in %

Bron: RAI Vereniging

DUURZAAM DROMEN

Auping voert de troepen aan in de duurzaamheids-transitie: over vijf jaar wil de beddenfabrikant volledig circulair zijn en innovaties op de markt brengen die de hele slaapindustrie vooruithelpen.

Familiebedrijf Koninklijke Auping houdt al 137 jaar vast aan zijn principes. Dat blijkt uit de koers die Benelux' grootste beddenfabrikant volgt. Verantwoord, ethisch en met een focus op de lange termijn. CEO Jan-Joost Bosman: "Auping wil de wereld uitgerust én een beetje beter maken. Dat is ons rentmeesterschap: het vinden van balans tussen zorg voor de aarde en het voortbestaan van ons bedrijf, zodat Auping over 137 jaar nog relevant is."

Volgens Bosman is het 'gouden ei' van Auping zijn naamsbekendheid. "We hebben autoriteit opgebouwd met onze expertise in slaapcomfort. In ons R&D-centrum, Auping Droomlab, werken we aan innovaties op het gebied van lichaamsondersteuning op maat, ventilatie, comfort en duurzaamheid. Daarmee geven we richting aan de toekomst van verantwoord slapen."

Auping is B Corp- en RDS-gecertificeerd. De Essential was het eerste volledig recyclebare bed ter wereld; de Evolve

het eerste circulaire matras zonder lijm of schuim. In de strijd tegen verspilling koopt Auping grondstoffen zo veel mogelijk lokaal in. In 2030 moet de collectie circulair zijn. "De circulaire keten sluiten is de moeilijkste stap, maar die gaan we niet uit de weg", aldus Bosman. "We zijn gestart met een deassemblagestraat voor matrassen die aan het eind van hun levenscyclus zijn. De materialen worden hergebruikt in nieuwe matrassen. Deze technologie houden we niet voor onszelf. Alleen als we samen optrekken, kunnen we het grondstoffen-verbruik terugdringen en onze ecologische voetafdruk verkleinen." <

www.auping.com

DEEL ONLINE

BLAUWHOED

WAARDEVOL VERBINDEND

Als projectontwikkelaar kijkt Blauwhoed ver vooruit. Alleen door de problemen van overmorgen nu op te lossen, realiseer je waardevol vastgoed voor de lange termijn, stelt Blauwhoed-CEO Phillip Smits.

"Wij ontwikkelen geen woningen; we ontwerpen duurzame leefomgevingen voor de komende vijftig tot honderd jaar", zegt Smits. Die lange horizon vraagt om een visie op klimaatverandering, biodiversiteit en hoe vastgoed bijdraagt aan het welzijn van mensen. Die visie vertaalt zich in concrete innovaties. "We realiseren waterbuffers in onze projecten, maar gaan ook regenwater filteren en

hergebruiken voor toiletten en wasmachines", legt Smits uit. Daarmee wordt al gauw 40% op drinkwater bespaard. "We hebben het nu allemaal over netcongestie, maar er komt razendsnel een drinkwatertekort op ons af."

Blauwhoed kijkt naar de impact op lange termijn. "We willen het effect van onze concepten meten op de gezondheid en het geluk van bewoners", aldus Smits. "Die waarde moet je kunnen vertalen naar investeringen in de wijk." De ambitie om meer maatschappelijke waarde te creëren vraagt ook om samenwerking buiten de sector. "We moeten aan tafel met zorgverzekeraars en andere partijen om te kijken hoe we die toekomstige baten nu al kunnen benutten", zegt hij. "Waarom zou iemand die in een gezondere wijk woont niet minder zorgpremie betalen?"

Smits voelt urgentie. "Het is geen vraag of het klimaat verandert, maar hoe hard het ons zal raken. Wie afwacht, is te laat", vreest hij. Blauwhoed werkt aan de oplossingen van morgen waarvoor je anders moet durven denken en doen. <

www.blauwhoed.nl

DEEL ONLINE

DEEL ONLINE

ZELF VERZEKEREN, MAAR DAN EENVOUDIGER

In een steeds complexere wereld kiest FBTO voor nog eenvoudiger. De verzekeraar zet al zeventig jaar in op 'zelf doen' en bouwt daar consequent aan door. "Het moeilijkste is om het simpel te houden", zegt directeur Particulieren Rogier de Weerd. "Maar dat is precies waar wij goed in zijn."

FBTO heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in digitale dienstverlening. Waar 20 jaar geleden nog veel via telefoon en post ging, verloopt nu vrijwel al het klantcontact online. "We zorgen ervoor dat klanten zelf aan het stuur zitten", legt De Weerd uit. "Niet alleen zelf verzekeren, maar echt alles zelf regelen. Die digitale focus is geen doel op zich. Het gaat erom dat klanten zich vrij voelen en grip hebben op hun financiële zaken. Met polisvoorwaarden op één A4'tje, afsluiten in een paar seconden en exact weten wat wél verzekerd is."

DE KUNST VAN SIMPEL

"Intern roep ik altijd: het meest moeilijke is om het simpel te houden", aldus De Weerd. "En dat geldt helemaal in verzekeringsland, waar veel wet- en regelgeving omheen zit. Wij redeneren daarom consequent vanuit de klant. De vraag die elke dag centraal staat: hoe leg je dit uit aan je oom of je buurvrouw op een vrijdagdag? Van ervaringen leren we. We lopen ook weleens tegen zaken aan waarvan klanten in testen terugkoppelen: dit snappen we niet meer. Dan passen we het meteen aan."

MEER VRIJHEID

Eenvoud is voor FBTO meer dan een feature; het is een vorm van zorg voor de klant. "Juist in onze complexe maatschappij en de toenemende mentale druk is er ruimte voor een merk dat het simpel houdt", zegt De Weerd. "In plaats van dat mensen stress en druk ervaren, willen we juist dat onze klanten vrijheid ervaren. Dat is waar we voor staan. Die vrijheid past ook perfect bij de geschiedenis van FBTO, opgericht door vier Friese boeren die zeiden: dit gaan we zelf doen."

VOORSPRONG

De toekomst ziet De Weerd zonnig in. FBTO heeft door de jarenlange focus op digitalisering een voorsprong. Ook AI-toepassingen zijn geen verrassing: het bedrijf experimenteert er al jaren mee. "AI zorgt ervoor dat we onze boodschap van gemak en eenvoud nog beter kunnen neerzetten", legt hij uit. De ambitie is helder: in 2030 wil FBTO de allerbeste zijn in digitale klantbediening van alle dienstverleners in Nederland. "Door mensen zo veel mogelijk zelf te laten regelen, ervaren ze meer controle over hun financiële zaken. Daarmee dragen wij bij aan een groter welzijn in de maatschappij", besluit De Weerd. "Daar doen we het voor." <

'HET MOEILIKSTE IS OM HET SIMPEL TE HOUDEN, HELEMAAL IN VERZEKERINGSLAND'

Rogier de Weerd

DETACHERING & TALENTMANAGEMENT

In een krappe arbeidsmarkt is duurzaam werkgeverschap cruciaal. Brunel onderscheidt zich hierin. CEO Peter de Laat legt uit hoe dit tot groei, innovatie en tevreden medewerkers en klanten leidt.

Brunel International is een wereldwijd actieve specialist in project- en personeelsoplossingen die duurzaam werkgeverschap centraal stelt. De sociale component van ESG – de menselijke factor – staat voorop, zegt CEO Peter de Laat. “Duurzaam werkgeverschap begint bij hoe je met mensen omgaat”, stelt hij. “Een veilige, inspirerende werkomgeving waar mensen zich kunnen ontwikkelen – dat is de kern.”

De cultuur is gebouwd op de kernwaarde ‘passion for people’, een principe dat oprichter Jan Brand vijftig jaar geleden introduceerde. Brunel investeert fors in vaardigheden van zowel interne medewerkers als gedetacheerde specialisten die werken aan opdrachten bij toonaangevende bedrijven in sectoren zoals hernieuwbare energie, life sciences, techniek, legal, IT en finance. “We zorgen dat opdrachten passen bij ambities en organisatiecultuur”, zegt De Laat.

Werknemers doen ‘on the job’ ervaring op en krijgen toegang tot de Brunel Academy met leerprogramma’s. “Zo worden ze opgeleid om met AI-tools te werken.” Dit leidde tot AI-gestuurde systemen die specialisten matchen aan geschikte vacatures. Voor klanten betekent dit vakkundige, continu bijgeschoolde specialisten. Brunels wereldwijde netwerk in meer dan 45 landen helpt bij het werven en inzetten van talent waar nodig. Met een medewerkers-tevredenheid van structureel een acht zetten deze professionals zich volop in voor hun opdrachtgevers. <

www.brunelinternational.net

DEEL ONLINE

HARVEY NASH

DUURZAAM DNA

Recruitmentbemiddelingsbureau Harvey Nash heeft al twintig jaar focus op duurzaamheid en inclusie. “Dit zijn voor ons geen trends, maar is onze verantwoordelijkheid als bedrijf”, zegt Sarah Goossens.

Ook als dienstverlener kun je echt verschil maken als het gaat om duurzaamheid en diversiteit. “Absoluut”, zegt commercieel directeur Sarah Goossens. “We hebben wereldwijd het beleid dat we sturen op milieubewustzijn: van energieneutrale kantoren tot een volledig elektrisch wagenpark binnen enkele jaren”, vertelt ze. “Ook afval-scheiding en energiebesparing maken deel uit van ons duurzaamheidsbeleid.”

Harvey Nash is onderdeel van een internationale groep met het hoofdkantoor in het Verenigd Koninkrijk. De organisatie telt wereldwijd 27 kantoren met meer dan 600 medewerkers. In Nederland werken circa honderd mensen vanuit Maarssen, Groningen en Sassenheim. “We werken met duidelijke duurzaamheidsdoelen, waaronder diversiteit”, vervolgt Goossens. “Diversiteit vinden we belangrijk. Zo hebben we de Charter Diversiteit van de SER ondertekend en werken we in het Verenigd Koninkrijk volgens de National Equality Standard. Daarmee committeren we ons aan concrete doelen voor diversiteit en gelijke kansen, wat collega’s laat groeien en een inclusieve samenleving stimuleert. Bovendien: de keten vraagt erom. Wij nemen daarin graag het voortouw.”

Die toewijding aan diversiteit en inclusie is zichtbaar. “We hebben veel vrouwen in managementfuncties en collega’s met uiteenlopende achtergronden. Ik noem ons altijd een ‘happy bundle’. Je ziet hier mensen met verschillende culturen, stijlen en verhalen. Juist dat maakt ons sterk.” <

www.harveynash.nl

DEEL ONLINE

DEEL ONLINE

DUURZAAMHEID EN COMPLIANCE ÉCHT MEETBAAR

Met het Global Sustainable Enterprise System (GSES) krijgen organisaties één platform om duurzaamheid en compliance meetbaar, verifieerbaar en transparant te maken – voor zichzelf en hun supplychain. Bedrijven voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving, terwijl ze grip houden op hun impact en reputatie.

De wereld van duurzaamheid is in beweging. Bedrijven moeten niet alleen ambities formuleren, maar kunnen aantonen dat hun prestaties kloppen. Europese wetgeving, zoals CSRD, CSDDD, EUDR, Digital Product Passports en de Empower Consumers Act, verplicht organisaties om hun impact inzichtelijk te maken en bewijslast te leveren, tot diep in de keten. Dat kan complex zijn, maar het is ook een kans. Wie zijn data op orde heeft, bouwt vertrouwen op en creëert voor-
sprong.

Kelly Ruigrok, founder en CEO, vertelt dat GSES meer dan 550 internationale duurzaamheidsstandaarden, regulations, certificeringen en KPI's samenbrengt op één universeel en internationaal platform. "Hierdoor hoeven organisaties niet langer te werken met losse frameworks of zelf interpretaties te maken. Duurzaamheidsdata worden gecentraliseerd, prestaties worden objectief vergeleken en rapportages sluiten direct aan op ESG- en EU-vereisten. Via het platform kunnen bedrijven niet alleen hun eigen prestaties meten, maar ook

die van leveranciers, producten en ketenpartners. Zo ontstaat een transparant, feitelijk beeld van de hele waardeketen."

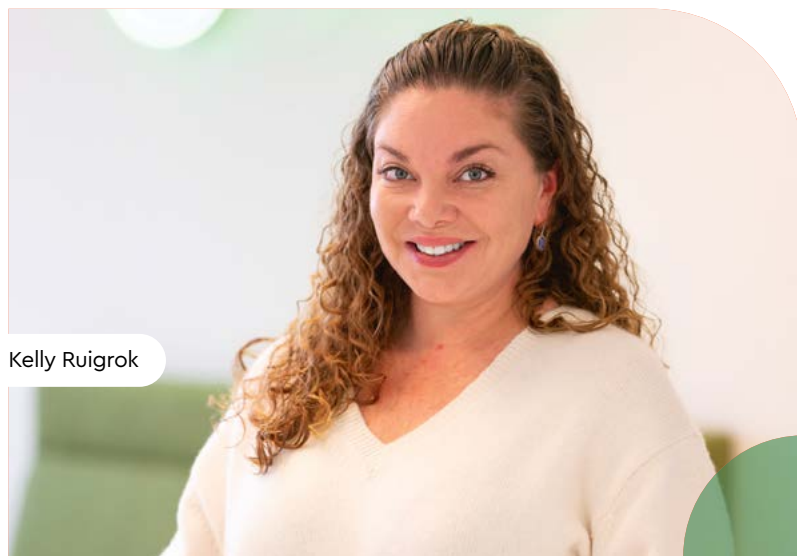
ONAFHANKELIJKE VERIFICATIE

Betrouwbare data vragen om onafhankelijke verificatie. Daarom werkt GSES samen met Audit Independer. Dit is de schakel tussen het GSES-platform en een wereldwijd netwerk van geaccrediteerde auditors en certificerende instellingen. Zo wordt greenwashing voorkomen en ontstaat vertrouwen dat gebaseerd is op bewijs. Ook op grote evenementen controleren onafhankelijke auditors of duurzaamheidsclaims kloppen. Deze 'green guards' waren bijvoorbeeld aanwezig bij concerten van de Britse popgroep Coldplay en op Sail Amsterdam.

VAN VERPLICHTING NAAR WAARDE

Grote organisaties zoals ABN AMRO, Schiphol, Transdev, Kruidvat en vele andere boeken al progressie met GSES: van lucht-havens en logistieke ketens tot retailers en overheden. Voor hen is GSES niet alleen een middel om te voldoen aan wetgeving, maar een strategische tool voor innovatie, risicobeheersing en merkpositie. Wanneer duurzaamheid en compliance écht meetbaar worden, ontstaat ruimte voor verbetering. <

'GSES: ÉÉN STANDAARD, ÉÉN SYSTEEM, ÉÉN WAARHEID'

Kelly Ruigrok

Dereguleringsgolf

Adviesbureaus in sustainability vallen enorm terug in waardering ten opzichte van een jaar eerder. Die terugval heeft waarschijnlijk te maken met het afzwakken van de Europese klimaatwetten.

Gevolg is bijvoorbeeld dat bedrijven die vanaf 2025 en 2026 zouden moeten rapporteren over de impact die ze op hun omgeving hebben en duurzaamheidsrisico's die ze lopen, daarvoor mogelijk twee jaar uitstel krijgen. Ook de CSDDD, beter bekend als de 'antiwegkijkwet', wordt flink afgezwakt. Daarmee kwam de nieuwe markt voor duurzaamheidssoftware, in 2024 volgens marktonderzoeksbureau Verdantix nog goed voor 1 miljard euro, in een jaar tijd alweer onder druk te staan. Met het voorstel van de Europese Commissie hoeven nog slechts 8.000 bedrijven te rapporteren, in plaats van 50.000. Ook de accountants- en advocatenkantoren die de CSRD- en andere rapportages moeten beoordelen, scoren minder positief. De miljoenenboetes die de drie grote accountantskantoren PwC, EY en Deloitte afgelopen jaar kregen, hebben het imago van de sector vermoedelijk geen goed gedaan. Ze werden beboet omdat ze jarenlang sjoemelden met verplichte examens.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

✂
€ 46

Is het gemiddelde bedrag dat bedrijven besparen voor elke euro die ze in duurzaamheid en weerbaarheid tegen milieurisico's investeren.

Bron: Carbon Disclosure Project

Adviesbureaus in sustainability*

Top 10 ➤➤

- 01 PHI Factory
- 02 Censo
- 03 All Chiefs
- 04 Partners for Innovation
- 05 2impact
- 06 Climate Impact Partners
- 07 Nexio Projects
- 08 ERM (Environmental Resources Management)
- 09 Searious Business
- 10 IMPACTING.today

Ecologisch

Censo	★★★★
ERM (Environmental Resources Management)	★★★★
PHI Factory	★★★★
Nexio Projects	★★★★
Climate Impact Partners	★★★
De duurzame adviseurs	★★★
Partners for Innovation	★★★
Searious Business	★★★
Carbon Trust	★★★
2impact	★★★

Sociaal

IMPACTING.today	★★★★
PHI Factory	★★★
Simply Sustainable	★★★
Censo	★★★
Searious Business	★★★
ERM (Environmental Resources Management)	★★★
All Chiefs	★★★
Climate Impact Partners	★★★
Partners for Innovation	★★★
2impact	★★★

Governance

All Chiefs	★★★★
PHI Factory	★★★★
Censo	★★★
Partners for Innovation	★★★
2impact	★★★
Climate Impact Partners	★★★
Carbon Trust	★★★
Impact Institute	★★★
ClimatePartner	★★★
Bureau2030	★★★

RESULTATEN

18,1%

van de zakelijke
dienstverleners vindt
zichzelf in grote of zeer
grote mate klimaatneutraal,
1,1% zegt zelfs volledig
klimaatneutraal te zijn.

Bron: CBS

Advocatuur, Accountancy & Fiscaal advies

Top 14 ►►

01	PwC
02	EY
03	KPMG
04	Deloitte
05	Countus
06	HLB Nederland
07	Loyens & Loeff
08	Crowe Foederer
09	BDO
10	De Jong & Laan
11	Flynth Adviseurs en Accountants
12	Baker Tilly
13	Dirkzwager
14	Visser & Visser

Ecologisch

PwC	★★★
EY	★★★
Countus	★★★
Deloitte	★★★
KPMG	★★★
De Jong & Laan	★★★
Flynth Adviseurs en Accountants	★★★
BDO	★★★
Loyens & Loeff	★★★
HLB Nederland	★★★
Visser & Visser	★★
Baker Tilly	★★
Dirkzwager	★★
Crowe Foederer	★★

Sociaal

EY	★★★★
PwC	★★★
KPMG	★★★
Loyens & Loeff	★★★
Deloitte	★★★
Crowe Foederer	★★★
HLB Nederland	★★★
Countus	★★★
BDO	★★★
Baker Tilly	★★★
Dirkzwager	★★
De Jong & Laan	★★
Flynth Adviseurs en Accountants	★★
Visser & Visser	★★

Governance

PwC	★★★★
EY	★★★
KPMG	★★★
HLB Nederland	★★★
Deloitte	★★★
Countus	★★★
Crowe Foederer	★★★
Loyens & Loeff	★★★
BDO	★★★
Dirkzwager	★★
De Jong & Laan	★★
Baker Tilly	★★
Flynth Adviseurs en Accountants	★★
Visser & Visser	★★

Arbodiensten

Top 5 ►►

01	De Arbodienst (Paradigma Group)
02	HumanCapitalCare
03	Arbo Unie
04	Zorg van de Zaak
05	ArboNed

Ecologisch

De Arbodienst (Paradigma Group)	★★★
Arbo Unie	★★★
HumanCapitalCare	★★★
ArboNed	★★
Zorg van de Zaak	★★

Sociaal

De Arbodienst (Paradigma Group)	★★★★
HumanCapitalCare	★★★
Arbo Unie	★★★

Zorg van de Zaak	★★★
ArboNed	★★

Governance

De Arbodienst (Paradigma Group)	★★★★
HumanCapitalCare	★★★★
Arbo Unie	★★
ArboNed	★★
Zorg van de Zaak	★★

HR-advies en -assessment*

Top 10 ▷▷

01 HRD Groep
02 Talogy
03 LTP
04 BAPAS
05 Lifeguard
06 Bright & Company
07 Ranger Human Capital
08 GITP
09 Leeuwendaal
10 EIFFEL

Ecologisch

Talogy	★★★★
LTP	★★★★
HRD Groep	★★★★
Ranger Human Capital	★★★★
BAPAS	★★★★
Bright & Company	★★★★
EIFFEL	★★★★
Lifeguard	★★★★
Leeuwendaal	★★★★
GITP	★★★★

Sociaal

LTP	★★★★
Lifeguard	★★★★
BAPAS	★★★★
GITP	★★★★
HRD Groep	★★★★
Bright & Company	★★★★
Talogy	★★★★
Ranger Human Capital	★★★★
Human Company	★★★★
Leeuwendaal	★★★★

Governance

HRD Groep	★★★★
BAPAS	★★★★
Talogy	★★★★

Ranger Human Capital	★★★★
Bright & Company	★★★★
GITP	★★★★
Lifeguard	★★★★
LTP	★★★★
Leeuwendaal	★★★★
EIFFEL	★★★★

Management consultancy*

Top 10 ▷▷

01 AT Osborne
02 Capgemini Invent
03 IG&H Consulting & Interim
04 Gupta Strategists
05 Rijnconsult
06 Kyden
07 Bain & Company
08 McKinsey & Company
09 Highberg (wo BlinkLane Consulting, House of Performance, VKA)
10 Frisse Blikken

Ecologisch

Capgemini Invent	★★★★
AT Osborne	★★★★
IG&H Consulting & Interim	★★★★
Gupta Strategists	★★★★
Rijnconsult	★★★★
McKinsey & Company	★★★★
Kyden	★★★★
Highberg (wo BlinkLane Consulting, House of Performance, VKA)	★★★★
Bain & Company	★★
Frisse Blikken	★★

€ 4.598

is het gemiddelde (bruto)
maandsalaris van een
duurzaamheidsadviseur.

Bron: Intermediair

RESULTATEN

Sociaal

AT Osborne	★★★★
IG&H Consulting & Interim	★★★
Bain & Company	★★★
Capgemini Invent	★★★
Rijnconsult	★★★
KplusV	★★★
Gupta Strategists	★★★
McKinsey & Company	★★★
Frisse Blikken	★★★
Berenschot	★★★

Governance

Gupta Strategists	★★★★
Capgemini Invent	★★★★
Kyden	★★★★
IG&H Consulting & Interim	★★★
AT Osborne	★★★
Rijnconsult	★★★
Highberg (wo BlinkLane Consulting, House of Performance, VKA)	★★★
Frisse Blikken	★★★
Berenschot	★★★
McKinsey & Company	★★★

Overige zakelijke dienstverlening (o.a. facilitair)*

Top 10 >>

01 Albron
02 Securitas
03 D&B The Facility Group
04 EW Facility Services
05 CSU
06 Sodexo
07 Vermaat
08 ISS Facility Services
09 Gom (Facilicom)
10 G4S

Ecologisch

D&B The Facility Group	★★★
Securitas	★★★
Albron	★★★
EW Facility Services	★★
ISS Facility Services	★★
CSU	★★
Vermaat	★★
Gom (Facilicom)	★★
G4S	★★
Sodexo	★★

€ 25 miljoen

is de hoogte van de boete die KPMG Accountants Nederland moet betalen voor de omgang met examenfraude.

Bron: AFM

Sociaal

Albron	★★★
EW Facility Services	★★★
Securitas	★★★
D&B The Facility Group	★★
CSU	★★
Sodexo	★★
Vermaat	★★
Gom (Facilicom)	★★
G4S	★★
ISS Facility Services	★★

Governance

Albron	★★★★
D&B The Facility Group	★★★
EW Facility Services	★★★
Sodexo	★★★
Securitas	★★★
CSU	★★★
Vermaat	★★
Gom (Facilicom)	★★
G4S	★★
ISS Facility Services	★★

Uitzendbureaus & Detacheerders

Top 13 >>

01 Brunel
02 Randstad
03 Maandag®
04 Unique (RGF Staffing)
05 Actief werkt!
06 Tempo-Team (Randstad Holding)

07	Manpower
08	Olympia
09	YoungCapital
10	USG Professionals (RGF Staffing)
11	OTTO Work Force
12	Harvey Nash
13	Timing (Proman Groep)

Ecologisch

Harvey Nash	★★★★
Manpower	★★★★
YoungCapital	★★★
Brunel	★★★
Randstad	★★★
Tempo-Team (Randstad Holding)	★★★
Maandag®	★★★
Unique (RGF Staffing)	★★
Timing (Proman Groep)	★★
USG Professionals (RGF Staffing)	★★
OTTO Work Force	★★
Olympia	★★
Actief werkt!	★★

Sociaal

Actief werkt!	★★★★
Brunel	★★★★
Randstad	★★★
Unique (RGF Staffing)	★★★
Tempo-Team (Randstad Holding)	★★★
USG Professionals (RGF Staffing)	★★★
Maandag®	★★★
Manpower	★★★
Olympia	★★★
YoungCapital	★★
Timing (Proman Groep)	★★
OTTO Work Force	★★
Harvey Nash	★★

Governance

Brunel	★★★★
Maandag®	★★★
Unique (RGF Staffing)	★★★
Olympia	★★★
Randstad	★★★
Actief werkt!	★★★
USG Professionals (RGF Staffing)	★★★
OTTO Work Force	★★★
Tempo-Team (Randstad Holding)	★★★
YoungCapital	★★
Manpower	★★
Timing (Proman Groep)	★★
Harvey Nash	★★

Werving & Selectie en Executive search

Top 8 ▷▷

01	BeljonWesterterp
02	LinkedIn
03	Indeed
04	NationaleVacaturebank
05	Werk.nl
06	YER
07	Yacht (Randstad Holding)
08	Adecco

Ecologisch

BeljonWesterterp	★★★
LinkedIn	★★★
NationaleVacaturebank	★★★
Indeed	★★★
YER	★★★
Adecco	★★★
Werk.nl	★★★
Yacht (Randstad Holding)	★★

Sociaal

BeljonWesterterp	★★★★
NationaleVacaturebank	★★★
LinkedIn	★★★
Yacht (Randstad Holding)	★★★
Indeed	★★★
YER	★★★
Werk.nl	★★★
Adecco	★★★

Governance

BeljonWesterterp	★★★★
Indeed	★★★
LinkedIn	★★★
Werk.nl	★★★
NationaleVacaturebank	★★★
Adecco	★★
Yacht (Randstad Holding)	★★
YER	★★

RESULTATEN

(Semi-) publieke & nonprofit organisaties

'Vuurtoerenstad'

Het bedrijfsleven draagt een grote verantwoordelijkheid, maar het is de overheid die de transitie met wettelijke kaders kan en moet versnellen: zowel op Europees en nationaal als lokaal niveau.

Vooral gemeenten worden positief gewaardeerd. In de top 20 vinden we er drie: Alkmaar (#17), 's Hertogenbosch (#18) en Maastricht (#20). Alkmaar geldt binnen Europa zelfs als een 'vuurtorenstad', een voorloper. Interessant zijn hier het Energy Innovation Park en in het bijzonder Investa, een duurzaam gebouwd expertisecentrum voor startups in onder meer biomassavergassing. Qua architectuur zijn ook de 'Laadtaarnen', lantaarnpalen met laadpunten, en het energieleverende geluidsscherm langs de N245 een vermelding waard. Opleidingsinstituten komen met name op sociale duurzaamheid positief naar voren. Het onderwijs lijkt te worstelen met de vraag hoe onderwerpen als klimaat en biodiversiteit een plaats in het curriculum te geven. Bij slechts 15% van de scholen in het primair en voortgezet onderwijs is duurzaamheid schoolbreed verankerd, blijkt uit een verkenning van het (demonstratie) ministerie van LNVN.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

16 megaton

extra CO₂-reductie is nodig om het wettelijke klimaatdoel van 55% emissiereductie in 2030 met een kans van 50% te halen. Voor een kans van 95% is nog 24 megaton extra reductie nodig.

Bron: Planbureau voor de Leefomgeving

Goede doelen & Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's)*

Top 10 ►►

- 01 Greenpeace
- 02 SOS Kinderdorpen
- 03 Amnesty International Nederland
- 04 Wereld Natuurfonds
- 05 Dierenbescherming
- 06 Oxfam Novib
- 07 Cordaid
- 08 Artsen zonder grenzen
- 09 Het Cultuurfonds (vh Prins Bernhard Cultuurfonds)
- 10 KWF Kankerbestrijding

Ecologisch

Greenpeace	★★★★★
SOS Kinderdorpen	★★★★
Wereld Natuurfonds	★★★★
Dierenbescherming	★★★★
Het Cultuurfonds (vh Prins Bernhard Cultuurfonds)	★★★★
Amnesty International Nederland	★★★
Cordaid	★★★
Oxfam Novib	★★★
Artsen zonder grenzen	★★★
KWF Kankerbestrijding	★★★

Sociaal

Greenpeace	★★★★
SOS Kinderdorpen	★★★★
Oxfam Novib	★★★★
Amnesty International Nederland	★★★★
Wereld Natuurfonds	★★★
Dierenbescherming	★★★
Nationale Vereniging de Zonnebloem	★★★
Artsen zonder grenzen	★★★
KWF Kankerbestrijding	★★★
Cliniclowns	★★★

Governance

Greenpeace	★★★★
SOS Kinderdorpen	★★★★
Cordaid	★★★★
Amnesty International Nederland	★★★★
Oxfam Novib	★★★
Wereld Natuurfonds	★★★
Dierenbescherming	★★★
Cliniclowns	★★★
Artsen zonder grenzen	★★★
KWF Kankerbestrijding	★★★

(Semi-) publieke & nonprofit organisaties

Ministeries*

Top 10 ▷▷

01	Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
02	Ministerie van Justitie en Veiligheid
03	Ministerie van Financiën
04	Ministerie van Economische Zaken
05	Ministerie van Defensie
06	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
07	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
08	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
09	Ministerie van Algemene Zaken
10	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Durfinvesteringen in 2024

(per regio, in miljoenen euro's)

Noord-Holland	€ 1.876,4
Zuid-Holland	€ 486,6
Noord-Brabant	€ 420,9
Groningen	€ 139,4
Limburg	€ 60,0
Utrecht	€ 49,1
Friesland	€ 27,0
Gelderland	€ 16,4
Zeeland	€ 14,0
Overijssel	€ 13,2
Flevoland	€ 2,0
Drenthe	€ 0

Bron: Dealroom, Techleap

Ecologisch

Ministerie van Justitie en Veiligheid	★★★★
Ministerie van Economische Zaken	★★★★
Ministerie van Financiën	★★★
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	★★★
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	★★★
Ministerie van Algemene Zaken	★★★
Ministerie van Defensie	★★★
Ministerie van Buitenlandse Zaken	★★★
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	★★★
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	★★★

Sociaal

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	★★★★
Ministerie van Financiën	★★★★
Ministerie van Defensie	★★★★
Ministerie van Justitie en Veiligheid	★★★
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	★★★
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	★★★
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	★★★
Ministerie van Economische Zaken	★★★
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	★★★
Ministerie van Buitenlandse Zaken	★★★

Governance

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	★★★★
Ministerie van Justitie en Veiligheid	★★★★
Ministerie van Financiën	★★★★
Ministerie van Economische Zaken	★★★
Ministerie van Defensie	★★★
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	★★★
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	★★★
Ministerie van Algemene Zaken	★★★
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	★★★
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	★★★

RESULTATEN

(Semi-) publieke & nonprofit organisaties

Provincies & Gemeenten (top 25)*

Top 10 ►►

- 01 Gemeente Alkmaar
- 02 Gemeente 's Hertogenbosch
- 03 Gemeente Maastricht
- 04 Gemeente Amsterdam
- 05 Gemeente Utrecht
- 06 Provincie Groningen
- 07 Provincie Limburg
- 08 Gemeente Rotterdam
- 09 Provincie Zuid-Holland
- 10 Provincie Noord-Brabant

Ecologisch

Gemeente Maastricht	★★★★
Gemeente Alkmaar	★★★★
Gemeente Amsterdam	★★★★
Gemeente 's Hertogenbosch	★★★★
Provincie Zuid-Holland	★★★★
Provincie Noord-Brabant	★★★
Gemeente Utrecht	★★★
Provincie Zeeland	★★★
Gemeente Apeldoorn	★★★
Provincie Utrecht	★★★

Sociaal

Gemeente 's Hertogenbosch	★★★★
Gemeente Alkmaar	★★★★
Gemeente Amsterdam	★★★★
Gemeente Maastricht	★★★★
Gemeente Zwolle	★★★★
Gemeente Utrecht	★★★★
Provincie Noord-Brabant	★★★
Gemeente Tilburg	★★★
Provincie Utrecht	★★★
Gemeente Groningen	★★★

Governance

Gemeente 's Hertogenbosch	★★★★
Gemeente Amsterdam	★★★★
Gemeente Utrecht	★★★★
Gemeente Alkmaar	★★★★
Gemeente Maastricht	★★★★
Provincie Groningen	★★★
Gemeente Tilburg	★★★
Gemeente Rotterdam	★★★
Provincie Limburg	★★★
Gemeente Groningen	★★★

Universiteiten, Hogescholen & Opleiders*

Top 10 ►►

- 01 Wageningen University
- 02 Erasmus Universiteit Rotterdam
- 03 Universiteit Utrecht
- 04 HAN University of Applied Sciences
- 05 Hanzehogeschool Groningen
- 06 Avans Hogeschool
- 07 Hogeschool Windesheim
- 08 TU Eindhoven
- 09 Saxion
- 10 Firda

Ecologisch

Wageningen University	★★★★
Erasmus Universiteit Rotterdam	★★★★
TU Delft	★★★★
Saxion	★★★★
TU Eindhoven	★★★
University of Twente	★★★
HAN University of Applied Sciences	★★★
Universiteit Utrecht	★★★
Nyenrode Business Universiteit	★★★
Avans Hogeschool	★★★

Sociaal

Universiteit Utrecht	★★★★
Erasmus Universiteit Rotterdam	★★★★
Wageningen University	★★★★
Hanzehogeschool Groningen	★★★★
Firda	★★★★
Hogeschool Windesheim	★★★
TU Eindhoven	★★★
Saxion	★★★
Hogeschool Rotterdam	★★★
Maastricht University	★★★

Governance

Wageningen University	★★★★
Avans Hogeschool	★★★★
HAN University of Applied Sciences	★★★★
Universiteit Utrecht	★★★★
Hanzehogeschool Groningen	★★★
University of Twente	★★★
Firda	★★★
Erasmus Universiteit Rotterdam	★★★
Hogeschool InHolland	★★★
Hogeschool Windesheim	★★★

(Semi-) publieke & non-profit organisaties

ZBO's en Belangenorganisaties

Top 7 ►►

01	Future Up (vh MVO Nederland)
02	FairTrade
03	Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)
04	UWV
05	Belastingdienst
06	GS1 Nederland
07	Raad voor de Rechtspraak

Ecologisch

Future Up (vh MVO Nederland)	★★★★
FairTrade	★★★
Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	★★★
UWV	★★★
Belastingdienst	★★
GS1 Nederland	★★
Raad voor de Rechtspraak	★

Sociaal

Future Up (vh MVO Nederland)	★★★★
UWV	★★★★
FairTrade	★★★
Belastingdienst	★★★
Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	★★
GS1 Nederland	★★
Raad voor de Rechtspraak	★

Governance

Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE)	★★★★★
FairTrade	★★★★
Future Up (vh MVO Nederland)	★★★
UWV	★★★
Raad voor de Rechtspraak	★★★
Belastingdienst	★★
GS1 Nederland	★★

Ziekenhuizen & Medische centra*

Top 10 ►►

01	St. Antonius Ziekenhuis
02	Radboudumc
03	Prinses Máxima Centrum
04	Martini Ziekenhuis
05	UMCG - Universitair Medisch Centrum Groningen (Rijksuniversiteit Groningen)

06 UMC Utrecht (Universiteit Utrecht)

07 Medisch Spectrum Twente

08 Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis

09 Erasmus MC (Erasmus Universiteit Rotterdam)

10 Maasstad Ziekenhuis

Ecologisch

Jeroen Bosch Ziekenhuis	★★★★
St. Antonius Ziekenhuis	★★★★
Radboudumc	★★★★
Prinses Máxima Centrum	★★★★
UMC Utrecht (Universiteit Utrecht)	★★★★
UMCG - Universitair Medisch Centrum Groningen (Rijksuniversiteit Groningen)	★★★
Erasmus MC (Erasmus Universiteit Rotterdam)	★★★
Maasstad Ziekenhuis	★★★
Martini Ziekenhuis	★★★
Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis	★★★

Sociaal

Radboudumc	★★★★
St. Antonius Ziekenhuis	★★★★
Prinses Máxima Centrum	★★★★
UMCG - Universitair Medisch Centrum Groningen (Rijksuniversiteit Groningen)	★★★★
Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis	★★★
Martini Ziekenhuis	★★★
UMC Utrecht (Universiteit Utrecht)	★★★
Maasstad Ziekenhuis	★★★
Albert Schweitzer Ziekenhuis	★★★
Erasmus MC (Erasmus Universiteit Rotterdam)	★★★

Governance

St. Antonius Ziekenhuis	★★★★
Medisch Spectrum Twente	★★★★
Martini Ziekenhuis	★★★★
UMCG - Universitair Medisch Centrum Groningen (Rijksuniversiteit Groningen)	★★★
Jeroen Bosch Ziekenhuis	★★★
Prinses Máxima Centrum	★★★
Albert Schweitzer Ziekenhuis	★★★
UMC Utrecht (Universiteit Utrecht)	★★★
Leids Universitair Medisch Centrum	★★★
Erasmus MC (Erasmus Universiteit Rotterdam)	★★★

RESULTATEN

Overig

Vinger aan de pols

De media- en primaire sector en groothandel kennen een aantal ESG-kampioenen. Net als vorig jaar is er veel lof voor Koppert Biological Systems, specialist in duurzame gewasbescherming, die op de derde plaats in de SD400 staat.

Voor het grote publiek is Koppert wellicht geen bekende naam, maar binnen de primaire sector (landbouw en visserij) is het een voorloper, die vorig jaar meer dan 500.000 kilo synthetische pesticiden uit de natuur hield. Ook groothandel Sligro, koploper in zijn sector, zet grote stappen – en helpt daarbij ook zijn klanten te verduurzamen. Journalistiek onderzoeksplatform *Follow the Money* (#14), nummer één in de mediasector, weet valse duurzaamheidsclaims feilloos te ontmaskeren en houdt daarmee bij grote bedrijven als Adidas, bol en Patagonia vinger aan de pols. Sinds de onthullingen over Harvey Weinstein in 2017 besteden media ook steeds meer aandacht aan grensoverschrijdend gedrag: van onthullingen rondom *The Voice of Holland* tot discussies binnen de publieke omroep. Wie de macht controleert, moet immers de hand ook in eigen boezem durven steken.

* De volledige lijsten zijn te vinden op www.mtsprout.nl/sd400

25,3 megaton

CO₂-equivalent was in 2024 de uitstoot van de Nederlandse landbouwsector.

Bron: CBS

Groothandel

Top 8 >>

01	Sligro
02	Brocacef
03	123inkt.nl (incl Staples, Office Centre)
04	Makro Nederland
05	Mediq
06	Bidfood
07	Technische Unie
08	Hanos

Ecologisch

Brocacef	★★★★
Sligro	★★★★
Bidfood	★★★★
123inkt.nl (incl Staples, Office Centre)	★★★★
Technische Unie	★★★★
Mediq	★★★★
Makro Nederland	★★★★
Hanos	★★

Sociaal

Brocacef	★★★★
Sligro	★★★★
Mediq	★★★★
123inkt.nl (incl Staples, Office Centre)	★★★★
Makro Nederland	★★★★
Technische Unie	★★★★
Bidfood	★★★★
Hanos	★★★★

Governance

Sligro	★★★★
Makro Nederland	★★★★
123inkt.nl (incl Staples, Office Centre)	★★★★
Hanos	★★★★
Technische Unie	★★
Mediq	★★
Bidfood	★★
Brocacef	★★

Media & Informatie-industrie*

Top 10 >>

01	Follow the Money
02	Sdu
03	RELX
04	Wolters Kluwer
05	Frankwatching
06	RAI Amsterdam

07	FD Mediagroep	
08	Nederlandse Publieke Omroep (NPO)	
09	Jaarbeurs	
10	RTL Nederland	

Ecologisch

Follow the Money	★★★★
Sdu	★★★★
RAI Amsterdam	★★★★
RELX	★★★★
Wolters Kluwer	★★★
FD Mediagroep	★★★
Frankwatching	★★★
Jaarbeurs	★★★
Nederlandse Publieke Omroep (NPO)	★★★
ANP	★★★

Sociaal

Follow the Money	★★★★
Sdu	★★★★
RELX	★★★★
Wolters Kluwer	★★★★
Frankwatching	★★★★
FD Mediagroep	★★★★
Nederlandse Publieke Omroep (NPO)	★★★
Hearst	★★★
RAI Amsterdam	★★★
RTL Nederland	★★★

Governance

Sdu	★★★★
Follow the Money	★★★★
Wolters Kluwer	★★★★
RELX	★★★★
Frankwatching	★★★★
RAI Amsterdam	★★★
Jaarbeurs	★★★
FD Mediagroep	★★★

48%

is de gemiddelde reductie van de directe CO₂-uitstoot (scope 1 en 2) waarnaar groothandel-bedrijven in 2030 streven.

Slechts 3 van de 25 bedrijven heeft ook een doel voor scope 3, variërend van 33 tot 50%.

Bron: ING

Warner Bros/Eyeworks	★★★
ANP	★★★

Primaire sector*

Top 10 ►►

01	Koppert Biological Systems	
02	ABZ	
03	The Greenery	
04	Bejo Zaden	
05	Royal FloraHolland	
06	Lenteland	
07	Enza Zaden	
08	Agrifirm	
09	VanDrie Group	
10	Viterra	

Ecologisch

Koppert Biological Systems	★★★★★
Bejo Zaden	★★★★★
The Greenery	★★★★★
ABZ	★★★★★
Enza Zaden	★★★★
Royal FloraHolland	★★★★
Viterra	★★★★
Lenteland	★★★★
Agrifirm	★★★★
Cornelis Vrolijk	★★★★

Sociaal

Koppert Biological Systems	★★★★★
ABZ	★★★★★
Bejo Zaden	★★★★
Agrifirm	★★★★
VanDrie Group	★★★★
Lenteland	★★★★
Enza Zaden	★★★★
The Greenery	★★★★
Royal FloraHolland	★★★★
Viterra	★★★★

Governance

Koppert Biological Systems	★★★★★
The Greenery	★★★★★
Bejo Zaden	★★★★
ABZ	★★★★
Royal FloraHolland	★★★★
Lenteland	★★★★
Enza Zaden	★★★★
Agrifirm	★★★★
VanDrie Group	★★★★
Cornelis Vrolijk	★★★

DEEL ONLINE

WERKEN AAN TOEKOMST-BESTENDIG IT-LANDSCHAP

Sinds 1997 ondersteunt SLTN grote organisaties bij de opzet en het beheer van hun IT-infrastructuur, met betrouwbare en flexibele oplossingen. Ontwikkelingen in techniek en regelgeving gaan razendsnel, met als gevolg dat bedrijven en overheden steeds meer diensten uitbesteden.

“Wij maken IT toegankelijk voor onze klanten en zorgen dat die toekomstbestendig is én blijft”, zegt Eugene Tuijnman, CEO van SLTN, dat hij in 1997 startte en dat anno 2025 ruim 700 medewerkers heeft en meer dan 300 miljoen euro omzet. En dat dit jaar FD Gazelle is. Deze prijs voor snelgroeiende bedrijven heeft SLTN te danken aan de autonome groei van 40% in de afgelopen drie jaar, in omzet, in werkgelegenheid én in winstgevendheid. Tuijnman is er trots op en bedankt klanten, medewer-

kers en leveranciers die dit mogelijk hebben gemaakt. Over de klanten: dat zijn organisaties met meer dan vijfhonderd medewerkers, zowel uit het bedrijfsleven als de overheid. Het aantal klanten groeit en voor veel bestaande klanten nemen de werkzaamheden toe.

VEILIGHEID OP ORDE

Zo kiezen organisaties er vaker voor om hun IT-beheer geheel of gedeeltelijk uit te besteden aan SLTN, vanwege het hoge tempo waarin de techniek verandert, maar ook vanwege de steeds

strengere wet- en regelgeving. “De wet op de cyberveiligheid, de NIS2-richtlijn, stelt bestuurders hoofdelijk aansprakelijk als de veiligheid niet op orde is. Je moet echt kunnen aantonen dat die op het goede niveau is.”

SLTN kan zorgen voor het juiste niveau, vervolgt Tuijnman, al biedt dat geen garantie voor het uitblijven van problemen. “Je kunt niet alles voorkomen”, zegt hij, verwijzend naar phishingmail, dat nog altijd zorgt voor de meestvoorkomende breuk in de veiligheidsketen, simpelweg omdat mensen gedachteloos op een link klikken. Een nadeel van AI is dat het daarmee veel makkelijker is om berichten te maken en te versturen die amper van echt te onderscheiden zijn, aldus Tuijnman.

STRATEGIE VOOR DATAOPSLAG

Hoe groter het bewustzijn van de risico's van cyberaanvallen, des te kleiner de kans op inbreuken vanwege menselijke fouten. Wat ook helpt, is een duidelijke strategie voor dataopslag. Aanbieders van publieke-clouddiensten zijn vrijwel zonder uitzondering Amerikaans, met als risico onder meer “de mogelijkheid van data-inbreuk door de Amerikaanse overheid. Daarnaast wil je niet dat gegevens worden gehackt”, zegt Tuijnman. Een oplossing kan bijvoorbeeld publieke-clouddiensten combineren met een private cloud. “Bij SLTN weten klanten in elk geval zeker dat ze zakendoen met een puur Nederlands bedrijf, zonder investeerders of buitenlandse aandeelhouders”, besluit Tuijnman. ◀

‘DE WET STELT BESTUURDERS HOOFDELIJK AANSPRAKELIJK ALS DE VEILIGHEID NIET OP ORDE IS’

Eugene Tuijnman

DUURZAME IMPACT

Wat als kleine stappen grote impact hebben? Impact Director Dolly van den Akker laat zien hoe McDonald's elke dag werkt aan een duurzamere toekomst. Met lef, lokale kracht en een cultuur van zorg.

Bij McDonald's Nederland begint impact niet bij grootse gebaren, maar bij concrete keuzes in de praktijk. Van den Akker gelooft in de kracht van kleine stappen die samen een beweging vormen. Van crewleden die afval scheiden tot het bieden van Meatless McChicken-burgers: verduurzaming is geen sprint, maar een gezamenlijke reis. Dankzij de schaal van McDonald's, met ruim drie miljoen gasten per week, kunnen kleine (gedrags)veranderingen leiden tot grote maatschappelijke effecten. "We luisteren, leren en verbeteren elke dag een beetje meer", zegt Van den Akker. "Dat gebeurt niet alleen landelijk, maar ook juist lokaal, waar 65 franchisenemers midden in de samenleving staan. Samen met partners zoals Farm Frites, FrieslandCampina en Wageningen Universiteit zoeken we continu naar duurzamere oplossingen."

Verandering vraagt tijd en tact. Daarom zet McDonald's in op nudging: subtiele keuzes die consumenten inspireren tot duurzamer gedrag. Denk aan water als standaardop-

tie bij het Happy Meal, waardoor je suikerreductie serieus realiseert. Onderzoek toont aan dat dit werkt. "Maar echte impact vraagt om samenwerking met de overheid, onze gasten en de ketenpartners", zegt Van den Akker. "McDonald's gebruikt zijn merk en bereik om duurzame keuzes laagdrempelig te maken. Want als je bij McDonald's meatless kunt kiezen, wordt duurzaam eten vanzelf normaal. Zo ontstaat een cultuur van zorg: voor elkaar, voor de omgeving en voor de toekomst. Impact begint dichtbij en groeit met elke stap." <

www.mcdonalds.com/nl/

DEEL ONLINE

SPIE NEDERLAND

DUURZAAMHEIDSVERSNELLER

SPIE is de nummer één multitechnisch dienstverlener van Nederland. Het bedrijf zet vol in op digitalisering als versneller van verduurzaming. "Het verzamelen van data is een enabler."

SPIE Nederland is het bedrijf waarvan je niet wist dat je er elke dag op vertrouwt, vertelt Evert Lemmen, algemeen directeur. "Wij zorgen ervoor dat Nederland blijft draaien. Dat je veilig door tunnels rijdt en dat gebouwen comfortabel én energiezuinig zijn. Dat het licht het doet, net als je internet en je telefoon. Dat fabrieken blijven produceren en dat Nederland droge voeten houdt."

Verduurzaming en digitalisering zijn op het moment twee belangrijke speerpunten voor SPIE Nederland, zegt Lemmen. "Wij verzamelen data van alle assets die wij in onderhoud hebben, zoals bruggen, sluizen, stations en industriële installaties. Die data gebruiken we natuurlijk om te weten wat er precies gebeurt, maar vooral om er voorspelbare informatie van te maken. Daarmee kun je immers sturen op wat er nog gaat gebeuren. Zo versnellen we verduurzaming en maken we die tastbaar en schaalbaar."

Lemmen geeft een voorbeeld: "Van veel gebouwen die wij beheren, controleren we de hele levenscyclus: ontwerp, bouw en onderhoud. Vanaf het begin verzamelen we data van alle installaties en het gebruik van het gebouw. Hiermee kunnen we gebruik gaan voorspellen. Dat geldt uiteraard voor de energieconsumptie, maar ook voor andere services, zoals schoonmaak en parkeerbehoefte. Met digitalisering en duurzame oplossingen zijn wij de partner die continuïteit garandeert en de CO₂-uitstoot terugdringt." <

www.spie-nl.com

DEEL ONLINE

DEEL ONLINE

'ZAKELIJK DUURZAAM, DAAR DRAAIT HET OM'

TSN Groen-directeur Andries Vlot bewijst dat duurzaam ondernemen niet duur hoeft te zijn. Met emissieloze logistiek, sociale betrokkenheid en slimme innovatie maakt hij zijn transportbedrijf toekomstbestendig én winstgevend.

Al 27 jaar bezorgt TSN Groen meubels door heel Nederland voor grote en kleinere retailers. Zes dagen per week leveren ruim tweehonderd medewerkers bij consumenten thuis, inclusief de gewenste service, betaling en eventueel retour-service. Waar de meeste logistieke bedrijven stoppen bij efficiëntie, gaat directeur Andries Vlot een stap verder: hij bewijst dat duurzaam ondernemen ook gewoon goed ondernemerschap is. "Duurzaam heeft vaak het stempel 'duurder' – dat is maar de vraag", zegt Vlot. "Als je het hele perspectief bekijkt, zie je dat

duurzaamheid juist waarde oplevert: klanten die zich meerjarig aan je binden, medewerkers die trots zijn en een bedrijf dat toekomstbestendig is. Dat is duurzaam zakelijk."

MEUBELS TWEEDE LEVEN

Sinds 2020 werkt TSN Groen volgens een 40-punten-masterplan voor verduurzaming. Met zeventig elektrische voertuigen, een eigen zonnepark, laadinfrastructuur en batterij 'denkt' het bedrijf inmiddels in de volle breedte van duurzaamheid. Op de bedrijfsterreinen is ruimte gemaakt voor biodiversiteit met bijvoorbeeld bijenstallen

en wilde bloemen. In de magazijnen werken mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de verwerking van retourgoederen. "Het gaat niet alleen om CO₂-uitstoot, maar om respect voor mens en omgeving", zegt Vlot. "We bieden werk aan mensen die minder kansen hebben en we geven afgedankte meubels een tweede leven. Zo lossen we samen ook het afvalprobleem van de meubelindustrie op."

SLIM ORGANISEREN

De motivatie van Vlot komt voort uit zijn christelijke levensovertuiging en achtergrond. "Ik kom uit een verhuis- en transportfamilie die teruggaat tot 1898 – toen nog zero emissie met paard en wagen", zegt hij met een glimlach. "Pas de laatste jaren heb ik meer ruimte om mijn idealen echt vorm te geven. En het werkt: zonder prijsverhoging, maar met slim organiseren en met veel investeringen uit eigen zak."

SCHAALBAAR SYSTEEM

De komende jaren wil Andries Vlot dat het duurzame model van TSN Groen verder wordt uitgebouwd. "Ons systeem is schaalbaar: wat hier werkt, kan ook in Rome of Barcelona. Wat ik vooral wil laten zien: met creativiteit en gezond verstand kun je als ondernemer het verschil maken – voor mens, milieu én resultaat!" <

'DUURZAAM HEEFT VAAK HET STEMPEL 'DUURDER' – DAT IS MAAR DE VRAAG'

Andries Vlot

BETONSTAAL VERDUURZAMEN

Van Merksteijn is goed gepositioneerd om de productie van betonstaal te verduurzamen. Het beperken van CO₂-uitstoot in de productieketen kan hierbij een kans bieden, vertelt Group Commercial Director Thomas Truyens.

Staal is bij uitstek recyclebaar, zeker betonstaal – de core-business van Van Merksteijn. De productie van nieuw staal is door hoge CO₂-uitstoot minder duurzaam, maar bij de inzet van schroot als grondstof vermindert de uitstoot drastisch in vergelijking met het ijzererts- en cokesproces.

Door de fusie met het Duitse Badische Stahlwerke (BSW) tot Reinforcing Steel Europe voor de wapeningsstaalactiviteiten werd de groep uitgebreid met een elektrische smeltoven en meerdere walsen. Dit vergroot de slagkracht en dus mogelijkheden tot het verder terugdringen van CO₂-uitstoot, stelt Truyens. "We krijgen niet langer mondiaal walsdraad als grondstof geleverd, maar vooral vanuit Europa. Dat is een grote duurzame stap voorwaarts. Onze zusterfabriek in Kehl, die efficiënt uit schroot staal maakt, staat al jaren in de wereldtop van laagste CO₂-uitstoters."

Van Merksteijn verduurzaamt op meer gebieden: kortere logistieke bewegingen naar klanten door betere spreiding van de fabrieken, ketenbeleving van eigen productiesites via schepen en elektrisch intern vervoer. Truyens: "Uit sterk staal groeit een duurzame wereld. Ons betonstaal vormt niet alleen mede de fundering van gebouwen, bruggen en infrastructuur, maar ook van een verantwoorde toekomst voor onze klanten en onszelf. De huidige markt is uitdagend, maar als economie en ecologie elkaar de hand kunnen geven, zien we nog genoeg mogelijkheden om financieel gezond verder te verduurzamen in een zeer competitieve omgeving." <

www.van-merksteijn.com

DEEL ONLINE

**Word partner
van onze
communities
& events**

Kom direct in contact met zakelijke beslissers!
MT/Sprout én Change Inc. bouwen aan een hyper relevant
netwerk van topondernemers & C-level directeurs.

mt/sprout

CHANGE INC.

INDEX

BLAUWHOED

Lichtenauerlaan 80
3062 ME Rotterdam
Telefoon: (010) 453 53 11
E-mail: info@blauwhoed.nl
blauwhoed.nl

BMW FINANCIAL SERVICES NEDERLAND

Madame Curielaan 1
2289 CA Rijswijk
Postbus 5808
2280 HV Rijswijk
Telefoon: (070) 413 32 22
E-mail: info@bmw.nl
bmwfinancialservices.nl

ALPHABET

Takkebijsters 59
4817 BL Breda
Telefoon: (076) 579 32 00
alphabet.com/nl-nl

BRUNEL INTERNATIONAL N.V.

John M. Keynesplein 33
1066 EP Amsterdam
Telefoon: (020) 312 50 00
E-mail: info@brunelinternational.net
www.brunel.net
www.brunelinternational.net

DE ALLIANTIE

Jan van der Heijdenstraat 36
1221 EJ Hilversum
www.de-alliantie.nl

DE JONG & LAAN

Koningin Beatrixlaan 18
7681 AG Vroomshoop
Telefoon: 085-401 87 18
E-mail: info@jonglaan.nl
jonglaan.nl

ENVIEM HOLDING B.V.

Ampèrestraat 5
3846 AN Harderwijk
Telefoon: (0341) 43 90 00
E-mail: info@enviem.nl
www.enviem.nl

FBTO

Sophialaan 50
8911 AE Leeuwarden
Telefoon: (058) 234 56 78
E-mail: info@fbto.nl
www.fbto.nl

GSES

Weena 70
3012 CM Rotterdam
Telefoon: (010) 258 19 27
E-mail: support@gses-system.com
www.gses-system.com

HARVEY NASH

Industrieweg 4
3606 AS Maarssen
Telefoon: (0346) 58 10 70
E-mail: harveynash-nederland@harveynash.com
www.harveynash.nl

KONINKLIJKE AUPING

Maagdenburgstraat 26
7412 ZC Deventer
Telefoon: (0570) 68 19 11
E-mail: info@auping.com
www.auping.com

MCDONALD'S NEDERLAND

Stadsplateau 31-32
3521 AZ Utrecht
Telefoon: (020) 225 40 00
E-mail: info@mcdonaldsnederland.nl
www.mcdonalds.com/nl/

nl-nl/impact.html

SLTN

Colosseum 9
1213 NN Hilversum
Postbus 840
1200 AV Hilversum
Telefoon: (035) 688 84 00
E-mail: info@sltn.nl
www.sltn.nl

SPIE NEDERLAND

Huifakkerstraat 15
4815 PN Breda
Postbus 2265
4800 CG Breda
Telefoon: 088-119 54 44
E-mail: info.beheer@spie.com
spie-nl.com

TSN GROEN B.V.

Oude Hoon 2
3991 CZ Houten
Telefoon: (030) 280 52 14
www.tsngroen.nl

VAN MERKSTEIJN STEEL GROUP

Bedrijvenpark Twente 237
7602 KJ Almelo
Telefoon: (0546) 58 82 00
E-mail: sales@van-merksteijn.com
www.van-merksteijn.com

**'Het woord crisis wordt
in het Chinees met twee
karakters geschreven.
Het ene staat voor
gevaar, het andere
voor mogelijkheden'**

John F. Kennedy